

SAVAITINIS LAIKRAŠTIS
"LIETUVA"
Išleista kas penktą dieną, Chicago, Illinois.
Prenumerata suvestinė: Vokietijoje, Kanadoje ir Meksikoje... \$2.00 metams
Kilose vietovėse... \$3.00
Prenumerata turi būti apmokėta iš anksto. Metinė prenumerata išsiunčiama tik per laisvą laiško kelią. Apmokėjimą reikia išsiųsti per laisvą laiško kelią.
A. OLSZEWSKI,
924 33-rd Street, Station 60, CHICAGO, ILL.

LIETUVA

THE LITHUANIAN WEEKLY
"LIETUVA"
Published every Friday at Chicago, Ill.
Subscription in the United States, Canada and Mexico... \$2.00 a year
Subscription in foreign countries... \$3.00 a year
Advertising rates on application.
Address all communications to
A. OLSZEWSKI,
924 33-rd Street, Station 60, CHICAGO, ILL.

Nr. 18

CHICAGO, ILL., PETNYCZIA, 4 d. gegužio (May), 1906 m.

Metas XV

POLITIŠKOS ŽINIOS.

Atbalsiai žemės drebejimų.

Aukos susilpimui nukentėjusių nuo žemės drebejimų Californijoje plaukia dar vis iš visų Amerikos kraštų ir iš užrubežių. Japonijos cieciorai, sušelpimui neturintys pastogės San Francisco gyventojų, iš savo kišenius davė 100000 dol.

Atmetimas svečių kraštų pagelbos, ką padarė bekarščiudamas prezidentas Roosevelt, nepasiklausęs nukentėjusių, jį patį apjuokino. Laikraščiai juokus daro, jie sako: kada svečių kraštų valdonai ir parlamentai užgyrė vestuvių dovanas tekančiai prezidento Roosevelt duktėi, tai dora prezidentas tylėjo; dabar gi, kada reikia pinigų susilpimui šimtų tukstančių vargą ir alkį kenčiančių žmonių, tas pats Amerikos prezidentas sako, kad apsisieis be kitų kraštų pagelbos. Laimė vargą kenčiančių žmonių, kad prezidentas Roosevelt neturi tokios galybės kaip Maskolijos caras. Amerikos prezidentas neturi galės uždrausti nė kitų kraštų žmonėms dėti pinigų susilpimui nukentėjusių nuo žemės drebejimų, negali teipgi nukentėjusiems ir juos šelpiantiems komitetams uždrausti priiminėti aukas iš kitur ateinančias. Roosevelt ir jo ministrai gali nepriimti tik pats iš svetur ateinančių aukų, bet kiti kraštai, norintieji aukauti, gali apsieiti be tarpininkystės prezidento. Jie juk turi net pačiame San Francisco savo konsulus, jiems gali siųsti pinigų, o tie gali juos arba dalinti tarp vargą kenčiančių, arba perduoti vietiniam šelpimo nelaimingų komitetui. Svetimi kraštai teip ir daro. Juk tarp nukentėjusių mieste San Francisco yra ir ukėai. kitų kraštų, kiekvieno svetimo krašto konsulus rupinasi apie savo ukėsus ir juos šelpia. Uždrausti jiems tą daryti neturi tiesos nė Roosevelt, nė jo ministrai, kadangi svetimi konsulai savo darbuose visai nepriguli nuo valdžios kito krašto.

Kongresas susilpimui nukentėjusių mieste San Francisco paskyrė 24 milijono doliarų, bet iš tų pinigų šelpiantis nukentėjusiems vietinis komitetas gavo iš viso tik 300000 dol. Kitus pasilaukė karės ministeris ir perka maisto produktus nuo rando kontraktierių ir gal moka brangiau, negu reikia. Taigi mat karės ministeris bando elgtiesi panašiai, kaip elgiai Maskolijos administratoriai — stengiasi su svetimoms dovanoms pasireklamuoti, pasigirti.

Su atstatymu žemės drebejimo išgriauto miesto San Francisco neina teip lengvai, kaip iš pradžių tikėjo. Atstatyti miestą toj pačioj vietoj reikia mažiausiai 200 milijonų doliarų. Komitetas besirūpinantis apie atstatymą miesto neturi tiek pinigų ir jam pinigų neturi, nenori tiek skolinti. Kapitalistai reikalauja, kad miestas pats pasiskolą užtrauktų, bet miesto skolos ir teip nemazos. Po paskutinių žemės drebejimų

daugelis didžiųjų nenorės, be abejonės, tokiam mieste gyventi, kur vėl kada netikėtai gali ateiti nauji žemės drebejimai. Didžiutiniai labai mat savo gyvastį brangi, laimę gyvastį aukauti pralobėliai palieka neturtinigiems, ypač darbininkams. Toki mat jie geradėjai žmonių.

Maskolija.

Artinasi laikas paskirtas susirinkimui garsios viešpatystės dumos. Didėnę dalį dumas atstovų jau išrinko. Išrinko juos jau ir iš Lietuvos, išėjus Suvalkų gubernijos. Didelė dauguma tų atstovų nepriguli prie rando draugų. Kauno gubernijos lietuvių demokratų ir krikščionių demokratų išrinko penkis. Iš viso, be Suvalkų gubernijos, dumoj lietuvių bus daugiau negu iš pradžių galima buvo tikėti. Net randa manė, kad lietuvių dumoj bus šeši, bet dabar jau jų išrinkta 12; Suvalkų gubernijos gal perei dar du, tai dumoj būtų jau 14 lietuvių, bet gal dar perei ir kitur gyvenantis koks lietuvis. Lietuvių lenkam tik nepasisekė ir tas juos labai suerzino. Jie apkaltina savo vadovus, išmetinėja jiems, kad nemokėjo, kaip reikia, agituoti. Bet čia, turbūt, ne stoikos agitacijos kaltė, bet viso lenkų pasielgimo. Lietuvių gyvenanti lenkai, teipgi lenkiški laikraščiai gana tankiai be pamato niekindami lietuvių, ant jų užsitikėjimo neuzsiplėnė. Todėl lietuvių lenkų nerinko. Kaip kokiose vietose lietuvių padarė sutartį su žydais ir su maskolais, su tais ėjo išvien, kad nedaleisti išrinkimo lenkų kandidato. Vaikyti rinkėjų, kaip daro lenkai su rusiais Galicijoje, Lietuvoj nebuvu galima, kadangi čia valdžia ne ponų lenkų rankose. Be žmonių pritarimo lenkai negali savo kandidatų išrinkti, kadangi Lietuvoj lenkų mažai, o žmonės lenkam netaiki, supratimas jų mat jau ne teip menkas, kaip lenkam rodo. Tą galėjo matyti ne vien lenkai, bet ir pats caro randas, kadangi lietuvių nerinko nė rando brukamų kandidatų, bet vien savo kandidatus.

Randas užrubežių laikraščiuose garsina, buv Maskolijoje žmonės net kelis kartus uždengė savo pasiūlymais rando paskolą. Ar ištikro teip buvo, sunku žinoti. Žinia vienok, kad bent Austrijoje bankieriai gavo daugiau pasiūlymų negu reikėjo, nors daugumas Austrijos bankierių, paėmusių išleidimą paskolos Austrijoje, buvo žydai, o žydai Maskolijoje daugiausiai kenčia. Slavų gabenančių pinigų carui buvo labai mažai. Kaip ėjo užsirašymai Prancuzijoje, kur tur būt paleista didesnę paskolos dalis, nežinia. Anglijos užsirašančių buvo mažai, bet ar pasiūlymų užteko uždengimui ant Anglijos puolancios paskolos dalies, teipgi nežinia.

Pirma laikraščiai garsino, buv dienoje atidarymo dumos caras pribūsi į Peterburgą ir pats atidarys dumas susirinkimą. Dabar gi rašo, kad pats dumas neatidarys, bet priims žeminjamame rume

dumos sanarius ir nuo jų pribe abejonės, visus besistengimus dumas sanarių ką gero padaryti stabdyti. Bet tasyk revoliucijinė dvasia apimtų visus Maskolijos žmones, jie sukiltų ir sukijimo nė Trepov, nė Durnovo neišstengtų suvaldyti.

Vakarinė Europa.

1 d. gegužio ypač Prancuzijoje laukia darbininkų revoliucijos. Čia mat nuo tulo laiko trunkiasi kalnakasių štraiškai; paskui štraiškai išsiplatino ant kitokių pasiėmimų darbininkų. Štraiškuojanti pakvietė prisidėti miestų ir rando urėdinkus. 1 d. gegužio mieste Lens, pargarsėjusiame iš nelaimės anglių kastyne, kur žuvo su viršum tukstantis darbininkų, girdėt buvo dinamito eksplozijos, bet kad gatvės saugojo kariūnė, ant gatvių žmonių neleidė, tai nežinia, ar tos eksplozijos daug blogo pridirbo.

Iš visus miestus, kur daugiau yra darbininkų, sutraukė kariūnė. Paryžių policijos viršininkas išleido atsisaukimą į gyventojus, kurių prašo 1 d. gegužio neiti be tikro reikalo ant gatvių, geriau namieje sėdėti. Matyt, Paryžių lenkė susirėmimų darbininkų su kariūnė. Prieš tą dieną suareštavo visokiuose Prancuzijos miestuose daug darbininkų vadovų. Kituose miestuose policija darbininkų namuose darė kratas, įėjus galėjo atimti ginklus.

Iš darbininkų neramumo nądojasi rando priešai — monarchistai, taigi šalininkai monarchijos Prancuzijoje ir pykstanti ant rando už prižiūrėjimą bažnyčių klerikalai. Jie gal dar labiau revoliucijos Prancuzijoje geidžia negu darbininkai. Laikė 1 d. gegužio, jeigu jau ne maistu, tai bent svarbių darbininkų demonstracijų Vokietijoje, Austrijoje ir Italijoje, teipgi Ispanijoje. Visur randa traukė kariūnė į miestus, kur tik yra daugiau darbininkų. Visur mat Europos viešpatysčių surėdyme reikalingi visoki pagerinimai, o jų labiausiai ir drąsiausiai reikalauja darbininkai. Todėl tai randa ir bijosi darbininkų demonstracijų dienoje svarbiausios jų šventės, 1 gegužio.

IS LIETUVOS.

Iš Vilniaus.

Vilniuje patul prisakyta visus ateinančius revoliucionieriškus raštus siųsti žandarų nūveizdai, neatiduoti adresantams.

Vilniuje suareštavo redaktorę žydisko progresyviško laikraščio „Das Zeit“, Rebeką Zeitlin.

Vilniaus savitarpinės pašelpos lietuvių draugija numazino įstojimo mokesį nuo 25 rubl. ant 15 rubl. o metinį mokesį teipgi numazina. Draugija kasą turi jau 1100 rubl. Sanarišais revizijos komiteto išrinko Rucevičią, Girą ir Malinovičią.

be abejonės, tokiam mieste gyventi, kur vėl kada netikėtai gali ateiti nauji žemės drebejimai. Didžiutiniai labai mat savo gyvastį brangi, laimę gyvastį aukauti pralobėliai palieka neturtinigiems, ypač darbininkams. Toki mat jie geradėjai žmonių.

Iš Kauno gub..

Valsčių susirinkime Telšų pav., išrinko rinkėjais dumas atstovų: Karstbrutį iš Kumpikų ir Antaną Pavliką teipgi iš Kumpikų.

Valsčiai Šiaulių pav. išrinko: K. Balčiūną iš Ragačių, Ant. Buitą iš Žagarės, L. Lopą iš Dvarėliškių, Joną Strazdovskį iš Revicų, Praną Čuvinskį iš Urvikų, Stan. Jurgaitį iš Berturių.

Iš Krakinavo vals., Pa-nevėžio pav..

Sodiečiai, išrinkę įgaliotiniams nuo valsčiaus rinkimams dūmūn du vyrų, Antaną Mickų ir Petrą Kadį, idavė jiems sekančius savo reikalavimus, kuriuos tuodu įgaliotiniui, patekę dūmūn, turi apreiškėti:

- 1) Pilna tikėjimo liuosybė.
- 2) Duoti lygias tiesas Rusijos pavaldiniams, neskiariant tautos, luomo, ir tikėjimo.
- 3) Panaikinti mūsų krašte žemlečių viršininkus, ir įvesti visuotiną teismą visiems valsčiuje gyvenantiems, kaip sodiečiams teip ir dvarponiams.
- 4) Kad visus valsčiaus vyresniusius, kunigus, mokytojus, raštininkus, policistus ir kitus galėtume rinkti mes valstiečiai iš savo tarpo, o dabartinę valdžios paskirta policija mus tik ekriaudžia, bet neapgina nuo vagių ir galvažudžių.
- 5) Kad mūsų mokyklose visas mokslas mūsų vaikams būtų išguldomas lietuvių kalboje, o rusų kalba būtų išguldoma kaip atskiras mokslo dalykas.
- 6) Kad vaikus būtų galima mokyti ir kaimuose, prižiūrint artimiausiam kunigui.
- 7) Kad į vietines mokytojų seminarijas būtų priimami ir mūsų vaikai, lietuvių.
- 8) Kad mokesčius mokėtų vienodai, kaip sodiečiai, teip dvarponiai.
- 9) Kad perkant žemę, gubernatorius nedarytų mums klidčių.
- 10) Kad visus raštus ir dokumentus, daromus pas notarius būtų galima atlikti ir lietuvių kalboje.
- 11) Kad valsčiaus vyresnieji teismo reikalus vestų lietuvių kalboje.
- 12) Duoti ypatus ir namų nepaliečiamybę, žodžio, spaudos, sąžinės, susirinkimų ir susidraugavimų laisvę ir panaikinti pasportų sistemą.
- 13) Paluosuoti politiškus ir tikėjimiskus prasikaltėjus.
- 14) Uždrausti policijai dalyvauti valsčiaus sueigose ir panaikinti žemsgarius, kaippologiančius mūsų kraugėrius.
- 15) Tuojaus pašalinti asitriją apsaugą ir administracijos bausmę.
- 16) Nepersekioti tų kunigų, kurie rupinasi ekonomiška ir politiška mūsų gerove.
- 17) Jokiu būdu neleisti žydams pirkti žemę ir gyventi po kaimus, nors ir ant dvarponio žemės.
- 18) Duoti sodiečiams žemes ant išpirkimo tų dvarų, kurie per maistus buvo atimti.
- 19) Kad, pardodant miškų, valdžia padalintų juos į mažus sklypelius, ir kad jie būtų pardodami sodiečiams, pagal visuotiną sąlygą, o tik

likusius neišparduotus sodiečiams miškų galima parduoti per licitaciją.

20) Kad būtų numesti mokesčiai nuo reikalingiausių daiktų: nuo žibalo, degtukų, silkių, sukras ir nuo kitų daiktų, bet kad būtų uždėti mokesčiai ant šilkų, karietų ir t. t.

21) Kelius taisyti ir mokesčius tiltų ir kelių taisymui turėti mokėti visi gyventojai, kurie tais keliais ir tiltais važinėja, t. y., ir dvarponiai ir sodiečiai, ir miestelėnai ir valdininkai.

Gale šių reikalavimų sodiečiai reikalauja, kad jiems valdžia duotų liuosai šviestis, tobulintis, kad paskui stoti naudingais atnaujintos Rusijos piliečiais.

(„Viln. Žinios“).

Iš Šiaulių.

Šiaulių mechaniška dirbtuvė dėlei štraičių buvo uždarota neapribuotam laikui, o dabar po 3 mėnesių tapo atidaryta, bet darbininkus priima, išskirdami labiau ištikimus. Neprimtiejie atgal darbininkai nori traukti darbą.

Naktį iš 18 ir 19 d. kovo tarp Šiaulių ir Amalių susitiko du prekių trukiai; apie 20 vagonų sugadintų, 3 žmonės užmušti: mašinistas, konduktorius ir tepėjas. Vienas mašinistas norėjo išsokti, bet ir tą labai sužeidė. Ne laimė atsitiko dėlto, kad mašinistas traukino nuo Mažeikių pramiegojo stotį Amalių, kur turėjo prasilenkti traukiniai.

2 d. balandžio, 10 val. ryto, policija su apsiginklavusiais šautuvais žemsgariais padarė kratą Stiklinėje gatvėje, Nozo darbavietėje; jie šoko atsisaukimų. Pas vietinį darbininką rado seną ir mūsų vaiką, lietuvių.

„Der Bund“ numerį, policija užrašė to darbininko vardą ir adresą. Kratos buvo daromos dėl tokios priežasties: miestsargiai matė, kaip vienas vaikas prilipęs atsisaukimą, pasislėpė į darbavietės atslaimą.

Iš Gardino gub..

Netoli Malkino, Gardino gub., ginkluoti vyrai sulaukė urėdinką Baltstogės general-gubernatoriaus, išrėdė jį ir įmetė į pilną vandens gilą grabę.

Gardino gubernijos rinkėjų dumas atstovų išrinko: 42 katalikų, 31 stačiatikių, 25 žydų; tame skaitliu buvo: 29 lenkai, 30 maskolų, 3 lietuviai, 11 mazrusių ir 25 žydai.

Iš Baltstogės, Gardino gub..

Baltstogės suareštavo revoliucionierius: Rivkiną, Silbergą ir Kaplanskį. Pas juos rado 3 gatavas bombas ir skrynią dinamito. Kada juos žandarų oficeris paklausė, kuom jie užsiima, jie atsakė: „naikinam tokius ponus kaip jus“.

Darydama kratas, policija Baltstogėje užtiklo daug bombų, revolverių, patronų, dinamito ir revoliucionieriškų atsisaukimų.

Iš Minsko.

Minske, gubernatoriaus sekretorius Lebedev pavogė iš kasos 15000 rublių ir su pinigais prapuolė.

čio viršininkas prisakė mokyklų direktoriams priminti už mokytojus Lietuvoj ir liuteronus; apie katalikus jo prisakyme nieko nepaminėta.

Vilniaus kriminališkas sudas nusprendė ant 8 mėnesių kalėjimo Kuznecovą už platinimą uždraustų raštų tarpkareivių; už tokį jau nusidėjimą nusprendė Aleksandrą Drake ant metų kalėjimo.

1 d. balandžio, Vilniuje, pulkas policistų ir žandarų atėjo į turkiškąją duonkepę ir krėtė kišenių atėjusių duoną pirkti. Pas ką rado kokį nors nužvelgtiną raštą, tuos areštavo ir darė paskui kratas jų namuose.

Vilniaus sudas, už patalpintą darbininkų manifesto, nusprendė redaktorius laikraščio „Novaja Zaria“: Schlossbergą ant metų kalėjimo, o Beskiną ant dviejų sanvaizčių.

Iki 14 d. kovo šių metų, Vilniaus mieste buvo išviso 205,514 gyventojų, kurių tarpe katalikų — 54,586, rusų — 39,115, žydų — 103,514, liuteronų — 4,251, kalvinistų — 439, mahometonų — 615, sentikių — 1,291 ir kitų tikėjimų — 1,703 ypatų.

J. Jablonskis pradėjo išguldinti lietuvių kalbą I-je Vilniaus vyrų gimnazijoje ir II-je Vilniaus gimnazijoje.

Atstovų rinkimai Lietuvoje.

Leptiškai laikraščiai praneša apie nepasisekimus lenkų renkant galutinai atstovus į viešpatystės dūmą. Lenkai tikėjosi, kad žmonės Lietuvoj rinks vien lenkų pastatytus kandidatus, bet išpuolė kitaip: visose vakarinėse gubernijose, taigi kraštuose seniau prigulėjusiuose prie Lenkijos, išrinko tik 3 lenkus. Lietuvių išrinko: 6 kandidatus demokratų partijos ir tiek jau krikščioniškų demokratų, taigi išviso 12 lietuvių atstovų.

Kauno gubernijoje išrinko du lenkų kandidatus: advokatą Milovičą ir kn. Jarulaitį (matyt — lietuvių, bet gal lenkų tarną). Ukiniškai išrinko: Lauriną Sepą, Kubilį, Sabalį. Gardino gub. kaip akundžiaisi lenkai, lietuvių susitarė su baltgudžiais ir nė vienas lenkų kandidatas neperejo Gardino gubernijos išrinko vieną lietuvių. Lenkai sako, jog lietuvių kandidatai visi lietuvių seperatistai, nenorinti laikytiesi vienybės su lenkais.

Iš Senapilės pav., Suv. g..

(Ištrauka iš laiško).

Naujienos pas mus liudnos. Visoj viešpatystėj baltos sumišimai ir prispaudimas. Ašaros ir dejavimai. Randas žmonis spaudžia ir skaudžiai baidžia. Atsienutė kazokus už nemokėtus mokesčius, o tie, kaip žvėrys plėšia žmonių turtus, plaka su kančiais, pinigų atima; žmonis gando ir varo į kalėjimus. Daug vyrų nusprendė ant kelių metų ištėmimo. Daugeli sukaudė, o dar daugiau kančiais užplakė kazokai. Dievas žino, kas toliau bus.

Užstojo jau pavasaris, bet naktimis dar pašala.

A. A.

Vilniaus mokelinio apskri-

Minke yra 25 dirbtuvės, kurių darbininkai turėjo tiesą rinkti rinkėjų dums pasistatinti. Rinko tik 19 dirbtuvių, išrinko 14 rinkėjų ir 2 žydų; šešios dirbtuvės visai nerinko.

Iš Minsko gub.

Minsko gubernijoje, miestelyje Keidanove, atsibuvo rinkimai rinkėjų į viešpatystės dums, išrinko 33 rinkėjų, kuriame tai skaičiuje yra: 2 katalikiški kunigai, 4 bajorai ir 27 kaimiečiai ukininkai; popų kandidatų, žinoma valdžios pastatytų ir remiamų, buvo 9, bet nė vieno neįrinko. Kaimiečiai balsavo vien už savo kandidatus, nebalsojo nė už katalikus, nė už valdžios remiamus popus.

Dvarą Smolevičius, prigulejusį Sutkinui, o pirmą kunigaikščiui Hohenlohe, Minsko gub., užimantį 56000 dešiatinų, pirkio ukininkų bankas. Jis mažais šmotaais bus išdalytas ukininkams.

Iš Vitebsko.

Vitebsko kalėjime, kažnagi užvežda laiką drauge šiltnamams sergančioms su sveikais, kaliniai susibuntavo. Paskaita kariūnė pradėjo per duris šaudyti, užmūšė vieną politiskąjį, o du pasėvė. Už tai darbininkai mieste, pritardami kaliniams, suštrūkavo.

Iš Rygos.

Rinkimų dienos Rygoj jau paskirtos: rinkimui 80 rinkėjų (kurie kartu su darbininkų rinkikais, iš savo tarpo paskutiniai skirs miesto atstovą dūmą), 24 d. kovo, t. y., pėtnyčioj prieš verbą; rinkimui atstovo, — balandžio 14 d. Rygos darbininkai skirs savo įgaliotinius 19 d. kovo, o tie skirs rinkikus (prie minėtųjų 80 viso miesto rinkikų) — 27 d. kovo. Į valios miesto rinkėjų grupos sujudo ir rengiasi į kovą. Rinkėjai telkiasi į dvi didesias grupas: vienai linksta prie konservatyviosios „Baltijos konstitucijinės partijos“, kur daugumas vokiečių, kiti prie vienijančiųsi konstitucijinių demokratiškųjų partijų, kur daugumas latvių. Šita paskutinė grupą ketina but skaitlingiausia — prie jos prisidės daugumas latvių, rusų, estų, žydų, lenkų ir, tikrai, lietuvių. Sakau apie lietuvių „tikrai“ tik dėlto, kad jie dar rengia tam tikslui susirinkimą, per kurį paskutiniai susitars, su kuo eiti, nors demokratiškos partijos seniai jau skaito juos prie savo šalininkų ir įsurašę savo kandidatų žada įtraukti kelis lietuvius. Tas lietuvių-rinkėjų susirinkimas žada but 21 d. kovo. Apie vietą, dieną ir valandą, susirinkimui paskirtas, bus rinkėjų pranešta per laikraščius ir atskirus apskelbimus.

Rygoj policija daro dabar krates. Iškrėtę knygų krautuvės ir uždraudę knygų pardavinėjimą laikyti krautuvėse knygas ir atsisaukimus politiško turinio, taigi visokių raštus nepatinkančius vidaus ministeriui Durnovo ir jo tarnams.

Rygoj kariškas sudas nusprendė ant pakorimo Michilioną; jis buvo apskūstas už pasikėsinimą ant gyvasties policijos oficerio.

Rygoj kariškas sudas nusprendė ant pakorimo Michilioną, kuris buvo apskūstas už pasikėsinimą ant gyvasties policijos oficerio.

Iš Latvijos.

Po Latviją vis valkiojasi kariūnėms skraidytojų būriai. Friedrichstadto pav. jie išdegino 3 ukės, plakė su rykštėmis valščiaus viršininkus. Ant Biržėnų vals. uždejo bausmę 1000 rubl. Žmonės surinko 800 rubl. ir atsuntė į valsčių, bet ant valščiaus kanceliarijos užpuolė koki ten plėšikai ir pinigų atėmė. Užtai ant valščiaus kiekvieno gyventojaus nuo 18—60 metų uždejo bausmę po 5 rubl.; jeigu į paskirtą laiką bausmė nebus užmokėta, kareiviai žada išdegti visas valščiuje esančias ukės. Priskyta valdžių valščiams išduoti 44 ypatai, jeigu jų valščius nepristatys, tai turės mokėti vėl 1000 rubl. bausmės.

Talsene skraidytojai sušaudė raštininką Maževskį, buchhalterį Strandovskį, prekėją Natkaliną, kalvį Smilguzečą, Hotschą, Kulbergą, Seidenbergą ir dar dvi ypatai. Mintaujo, darydama krata vienuose namuose, policija išgriovė tris sienas ir už jų rado daug peilių, revolverių, paslaptą spaustuvę ir atspausčius revoliucionieriškus atsisaukimus.

Pulkas ginkluotų vyrų užpuolė ant geležinkelio stoties Fatzgrafen, Kuršę, ir paėmė kasą su pinigais.

Twirtynėj Ust Dvinsk liko si sušaudytas Spek už užpuolimą Liepoją ant policijos tarnų.

Lietuviai Sibire.

Gal ne visi žino, kad lietuvių valstiečių yra apsigyvenusių kaip-kuriose Rusijos vietose, kaip antai: dviejuose ar trijuose kaimuose Saratovo gubernijos (60 verstų nuo Piterkos). Lietuviai čia gyvena turtingai, nes žemė gera ir jos turi užtektinai. Neperseniai aš darsizinojau, kad lietuvių valstiečių yra apsigyvenusių ir Sibire.

Antrame Chabarovsko li. gonbutyje, kur man reikėjo tarnauti karės metų, atitikan karių, to paties ligonbučio tarną, su grynai lietuviška pravarde — „Petrulis“, kurį aš tuojuos užkalbinau lietuviškai. Pasirodė, kad Petrusis yra lietuvis, kalba lietuviškai Ukmėgės pavieto tarne, bet jo kalboje yra nemažai rusiškų žodžių ir rusiškų, dėlto, kad devinti metai jau jis gyvena Sibire, Tomsko gubernijoje, Kainakos paviete, Cipitinsko valsčiuje, Michailovskoje slaboje. Petrusis turi 42 metus, augsto ugio ir stipraus sudėjimo; iš veido — grynai lietuviškas tipas. Jis gimęs ir augęs Ukmėgės paviete, kur prieš išsijant Sibirui, užsiėmė kalvyste; žemės neturėjo ir gana vargingai gyveno. Dagirdes apie „aukso kalnus“ Sibire, Petrusis 1897 m., drauge su kaip-kuriais persikraustęs Sibirui, kur gausus nuo valdžios žemės sklypą. Slabadoje Michailovskoje, kurioje jis dabar gyvena, iš viso yra 140 kiemų, tarp kurių — 20 lietuvių ukininkų (iš Kanno gub.), 45 latvių seimynų (iš Vitebsko gub.) ir 75 rusų seimynų. Lietuviai ir latviai užėmę vieną kaimo kraštą, o rusai kitą. Iš viso gyventojų kaimė esą apie 500.

Toje pačioje apygardoje esą ir daugias lietuvių valstiečių: Nazarevo kaimė 10 seimynų (išsūtų nuo lenkmečio), Removo kaimė apie 30 seimynų, Beisogalos kaimė 20 ar 30 seimynų, Slabados kaimė apie 30 seimynų, Timofejevskoje 40 latvių seimynų. Visuose šiuose kaimuose lietuvių užima tik mažą dalį.

Slabados ukininkai triobos turėdavo: tankiausia tik grynai ir svirna, o kaip kas turėdavo daržinę gyvuliams, da...

žemę gyventojų dalį (kaikmuose didesnę dalį rusų gyventojų). Katalikų bažnyčia esant kaimė Spaskoje, kur gyvena senas kunigas Maciejus (ar tik po Maciejaukas). Pamaldos bažnyčioje atstiefa daugiasia lietuviškai, bet teip-pat lenkiškai ir latviškai. Nuo kaimo Michailovskoje į bažnyčią apie 60 verstų. Dėl didelio tolimo, Petrusis nukeliaujas į bažnyčią tik 2—3 kartus per metus, tankiausiai per mugę. Greičiau jau pats kunigas aplankys katalikus ukininkus, pervaziudamas kelis kartus per metus aplinkinius kaimus.

Slabadoje Michailovskoje ant kiekvienos seimynos išpuola apie 15 dešėtinų lauko, apie 7 des. miško ir apart to da ganyklos. Visa slabados žemė užima plotą iki 15 verstų pločio ir beveik tiek ilgio. Žemdarbystė čia nelybia sekasi. Iš žieminių javų sėjami tik rugiai ir tie patys neretai išsala. Pavasarį esą sėjami kviečiai, rugiai, miežiai, avižos, žirniai ir linai; su šiais javais nedaug geriausios klijos, nes tankiai išdėstę (vasarą gauna per savo kunigą lytaus). Truputį geriaus jau sekasi su daržovėmis. Petrusis kasmetas apsejė apie 5 des. lauko. Laukas nėsas padalytas ir pertai kiekvienas arija ir sėja ten, kur jam patinka, ir tiek, kiek galys apdirbti. Laukas niekadoms mėsliu neužsikrečia; mėslią ten ukininkai sudegina.

Visa ukininkystė Michailovskoje slabadoje ir apygardoje remiasi ant pienininkystės. Pievų ten esą labai daug, kiekvienas sienaujas ten, kur jam patinka, ir tiek prisienaujas, kiek jam reikia, arba kiek stengia. Šienas esą sukrantamas į kupetas, sveriančius iki 7—8 puodų ir per visą žiemą laikomas ant lauko.

Petrulis, savo gyvuliams išmaitinti, reikalauja apie 500 tokių kupetų. Jis dabar turis 10 melniamųjų karvių, 4 arklius, 14 avių, 4 kiaules ir 8 priaugančius gyvulius. Kas, atkeldamas Sibirui, turėjo atliekamų kelis šimtus rublių (o tokių būvę 3, kurie turėjo po 400 rb.), tas dabar turis apie 50 karvių. Pieną parduoja sviesto fabrikui, esančiam tam pačiam kaimė, ir gauna už pudą: vasarą po 50 kap., o žiemą po 60 kap. Petrusis vasarą užpelnas už pieną po 2—3 rub. kasdien, o žiemą po 1 rb. Kas turi 30 melniamųjų karvių, vasarą per mėnesį gali užpelniti iki 200 rb. Prieš 8 metus karvės kaina būvusi 8—10 rb., o dabar už tokią pat karvę reikia mokėti 25 r., o už duodančią kasdien pieno kibirą ir po 30 rb. Po paskutinės karės, galima tikėtis, gyvuliai dar labiau pabrangs. Sumuštas čia sviestas yra siunčiamas toliaus, net per Liepoją į Daniją. O kas iš vietinių ima sviesto iš fabrikėlio, turis mokėti už svarą 35 kap., o pašaliniai net 50 k.

Prigulintis prie slabados miškas — retas ir menkas; auga jamė, apart visokių krūmų, berta ir elksniai. Triobos statomos esą iš beržinių medžių, nes skujinis miškas esą labai toli, net už 800 verstų. Bet kam prireikia pušinių arba eglinių medžių, tas turi važiuoti 40 verstų iki upės, kuria tie medžiai yra atgabunami.

Slabados ukininkai triobos turi nedaug: tankiausia tik grynai ir svirna, o kaip kas turėdavo daržinę gyvuliams, da...

Gyvuliai tenai beveik per visą žiemą būna ant lauko, nes jie esą labai pripratę prie šaltio.

Už žemę tenai nėra jokių mokesčių, tik už gyvulius po 90 k. už kiekvieną didelį.

Bet čia kalbos, kad reikėsiant mokėti ir už žemę po 10 k. nuo dešimties.

Ant mano klausymo, ar jis nenori grįžti Lietuvon, Petrusis atsakė, kad iš pradžių, kol pripratęs, labai jam bėgę žemė ir ilgu tenai gyventi, dar ir dabar drūda išsilegtis savo tėvynei, tačiau grįžti atgal negalys, nes neturiu kar dėti savo ukės, kurią niekas nepirktų, galėdamas gauti žemės Sibire ir veltui: žemė ten jokios kainos neturinti.

Nors Petrusis prigulęs tik prie krašto kariūnės, bet to antrą kartą pasauktas į karę (pirmą kartą prieš 5 metus karėję su Činiais).

Per abidvi kari jis turis daug nuostolių, nes namie neesant kam dirbti (vyriausias sūnus turis dabar tik 16 metų), jo ukė labai apleista. Lietuviškų knygų ir laikraščių jie tenai visai neturi. Tik maldaknygių ir tai nedaug gauna per savo kunigą.

Mums lietuviams reikėtų pasirūpinti, ar negalima būtų gyvenančius Sibire lietuvius valstiečius atgal tėvynėn sugrąžinti, arba nors turime pristatyti jiems apšvietus lietuviškų laikraščių ir knygų, kad, gyvendami tarp svetimų gaivalų, neišsibūtuotų.

D-rausl. Stangaitis.

(„Vil. Žin.“)

IŠ AMERIKOS.

Mūsė tarp piemėnų ir karių.

Umatajū Indijonų rezervacijoj, Oregono, 24 d. balandžio per visą dieną traukė mūsė tarp indijonų, piemėnų ir kariūnės. Mūsė 8 kareiviai ir 3 indijonai liko užmūsti. Piemėnų uginė mat savo bandas indijonų rezervaciją. Indijonai protestavo, bet piemėnų juos ir 8 priaugančius gyvulius. Kas, atkeldamas Sibirui, turėjo atliekamų kelis šimtus rublių (o tokių būvę 3, kurie turėjo po 400 rb.), tas dabar turis apie 50 karvių. Pieną parduoja sviesto fabrikui, esančiam tam pačiam kaimė, ir gauna už pudą: vasarą po 50 kap., o žiemą po 60 kap. Petrusis vasarą užpelnas už pieną po 2—3 rub. kasdien, o žiemą po 1 rb. Kas turi 30 melniamųjų karvių, vasarą per mėnesį gali užpelniti iki 200 rb. Prieš 8 metus karvės kaina būvusi 8—10 rb., o dabar už tokią pat karvę reikia mokėti 25 r., o už duodančią kasdien pieno kibirą ir po 30 rb. Po paskutinės karės, galima tikėtis, gyvuliai dar labiau pabrangs. Sumuštas čia sviestas yra siunčiamas toliaus, net per Liepoją į Daniją. O kas iš vietinių ima sviesto iš fabrikėlio, turis mokėti už svarą 35 kap., o pašaliniai net 50 k.

Latvijos revoliucionierius Amerikoj.

New York. Atkako čia pagarsėjęs Latvijos revoliucionierių vadovas, Gregorius Maxim, vadinamas pirmutiniu prezidentu Latvijos respublikos. Latvijoj mūsė jau net pinigų su Maximo paveiklu. Karstai ji priėmė visi prilankę revoliucijai Maskolijoj. Maskoliskas raudas paskyrė didelę dovaną už jo galvą, o dar didesnę už aušinimą gyvo.

Užgriuvo žemė.

Santa Cruz, Cal. Laikė paskutinių žemės drebėjimų Californijoj didelis žemės smūtas užbėrė lotų piovinyčias miestelyje Loma Prieta. Triobos liko sugriauta. Kada tas atsitiko, piovinyčioj buvo 15 darbininkų. Iš jų tik vienas išsilepėjo, kiti visi liko užmūsti.

Atbalsai žemės drebėjimų.

Santa Cruz, Cal. Sūsielpimui žemės drebėjimo aukų pinigų ir daiktus siunčia iš visų kraštų. Kaip dabar apskaita, likę žemės drebėjimo iš paskai užgimusių gaisrų, liko išsilaikyti net 60000 namų. Skaitliu užmūstų dar vis negarsina, bet mano, kad užmūstų nebus daugiau kaip tūkstantis. Žmonės skundžiasi, kad su-

traukta į žemės drebėjimo išsilaikintus miestus milicija ir kariūnė gelbėti žmonis, elgiasi ne geriau už kazokus revoliucijos apimtuose Maskolijos kraštuose. Sušaudė čia daug visai ne kaltų žmonių be jokios priežasties. Kur tik narsus kareiviai pamatė namuose žiburį, šaudė per langus. Nors dangelis iš nelaimės miestų, netekusių turtų ir pastogės žmonių išvažiėjo kifur, kiti išvaikė čiojo po aplinkinius nelaimės neužgautus miestus, bet visgi dar skaitliu neturinčių pastogės žmonių padpoda ant 250000.

Mieste Santa Rosa, laike žemės drebėjimų, 41 ypata liko užmūsta, 63 sužeistos, o 7 nesurada, su kurioms nežinia, kas atsitiko. Nors čia teipgi užgimė net 20 gaisrų, bet kad vandens traukimo įtaisų žemės drebėjimas ne išnaikino, tai ugnis negalėjo išsiplatinti, greitai ją suvaldė ugnagesiai.

Nusišovė dėl nelaimės mieste San Francisco.

New York. Nusišovė čia vice-prezidentas: Diking Publishing Co., Jin Van Saun. Priežastis patzudytės yra ta, kad Sauno motina gyvena mieste San Francisco ir po paskutinių žemės drebėjimų jis nuo jos nė jokios žinios negavo.

Pranašas serga.

Garsus pranašas Dowie, atstatytas nuo vietos perdėtinio bažnyčios ir visų su juo susijusių užsiėmimų, matyt iš nusiiminimo, gavo širdies ligą ir kaip laikraščiai garsina, labai pavojingai apsirgo. Neapsirga tau, kadangi spangal iki šiol jo klausios avėlės pradėjo vien platinti visokių apkaltnimus. Apkaltnin pranašas net užta, kad jis sudėtų pinigų sušelpimui nukentėjusį Maskolijos žydų ne išsūtus, kur reikėjo. Ant to Dowie atsakė, kad už tuos pinigus jis pripirko šventraščių ir drauge su savo išleidžiamu tikėjimisko laikraščio exemploriais išsiuntė Maskolijos žydams. Ar gi tai ne didelis sušelpimas? Juk be Dowies žygimė mūsė. Rodosi, kad kariūnė stoji piemėnų pusėj.

Latvijos revoliucionierius Amerikoj.

New York. Atkako čia pagarsėjęs Latvijos revoliucionierių vadovas, Gregorius Maxim, vadinamas pirmutiniu prezidentu Latvijos respublikos. Latvijoj mūsė jau net pinigų su Maximo paveiklu. Karstai ji priėmė visi prilankę revoliucijai Maskolijoj. Maskoliskas raudas paskyrė didelę dovaną už jo galvą, o dar didesnę už aušinimą gyvo.

Užgriuvo žemė.

Santa Cruz, Cal. Laikė paskutinių žemės drebėjimų Californijoj didelis žemės smūtas užbėrė lotų piovinyčias miestelyje Loma Prieta. Triobos liko sugriauta. Kada tas atsitiko, piovinyčioj buvo 15 darbininkų. Iš jų tik vienas išsilepėjo, kiti visi liko užmūsti.

Muštinės unijonistų su neunijonistais.

JOHNSTOWN, PA. Windbere, viename saliuose užgimė smarkios muštinės tarp prigulinių ir ne prigulinių unijonistų. Muštinėse trys anglekasiai liko mirtinai sužeisti.

Tornado.

FORT WORTH, TEX. 26 balandžio, užkilęs tornado arba smarki vėtra, beveik su visu išnaikino miestą Bellevue. Pražuvo ir apie 15 žmonių, o daug tapo sužeistų, trukta dar dangelio, su kuriais nežinia, kas atsitiko. Paskui užgimė gaisras išnaikino namų griuvėsius, be abejonės po jais sudegė ir tulas žmonių skaitlius. Bellevue turėjo 1500 gyventojų.

Gaisrai.

FRANKENMUTH, MICH. Goetza hotelij 26 d. balandžio užgimė gaisras. Patsai hotelio savininkas ir vienas darbininkas pražuvo ugnyje, o keturios ypatos sunkiai apdegė; tarp apdegusių, rodosi, yra ir mirtinai apdegę.

ELIZABETH, N. J. Sudegė čia dirbtuvės Bayway Refining Co. Nuostolius gaisro padarytus skaito ant 150000 dol.

EVANSVILLE, IND. Čianykščiose stiklo dirbtuvėse sudegė stiklo putimo dalis. Nuostolius gaisro padarytus skaito ant 150000 dol.

Explozijos.

HARRISBURG, PA. Antlokomotivos Pennsylvania geležinkelio traukio, explodavo garinis katilas. Explozijos traukio mašinistas liko ant vietos užmūstas, o pekkurys ir vagonų stabdėjas mirtinai sužeisti.

Nelaimės ant geležinkelių.

BIRMINGHAM, ALA. Netoli Anniston išsoko iš rėlių geležinkelio traukis. Vienas geležinkelio tarnas liko užmūstas, o daug ypataų tapo sužeistų.

MISSOULA, MONT. Netoli nuo čia išsoko iš rėlių tavrinis traukis ir susidaužė. Ant griuvėsiai užsėdė. Ant trauko buvo 9 ypatos. Iš po griuvėsiai ištraukė 3 kunus trauko tarnų, bet po degančiais griuvėsiais yra dar daugiau negvų.

IŠ DARBO LAUKO.

SCRANTON, PA. 3 gegužio čia ateibus dabar štraikuojančių anglekasių konvencija, apkalbėjimui ką toliau daryti, nesutinkant kalstinių savininkams ant darbininkų reikalavimų.

LIETUVIAI AMERIKOJ.

Iš Maryville, Ill.

Čianykščiai lietuviai su kime gyvena, galla vien, kad tarp jų mažai yra atjaučiančių padėjimą mūsų prigulinių ir ten gyvenančių brolių, pradėjusių kovą su netikuo caro tarnais.

Susirenka kartais lietuviai pasikalbėti apie visokius arčiau apelnančius mus dalykus, kartais tai viens, tai kiti užmano paaukauti kiek pinigų sušelpimui brolių, kovojančių už Lietuvos laisvę, tai daugelis atkerta, jog geriau pinigų pragerti, negu apdovanojti jais kokius neramius dykvačius (jeigu teip būtu mūsų pavyksla, japo-niečiai arba amerikoniai, tai ir jie šlaide, be abejonės, turėtų ant savo sprando svėsti ma jungs).

9 d. balandžio Kimanta, saliuininkas, davė pusbačkį alaus štraikuojantiems darbininkams. Begeriant alų, tapo užmanta rinkti aukas. Surinko \$1.50. Tą patį vakarą Dr-tėj Šv. Antano išpuolė mėnesinis susirinkimas. Baigiant susirinkimą, liko užmanta paaukauti kiek iš draugystės kamos sušelpimui brolių kovojančių už laisvę Lietuvos. Užmanta tas vienok nerado priitarimo, keli sanariai dar išmetinėjo, kad mes rupinamės apie revoliuciją, kuri mums visai nereikalinga, revoliucionieriai, giddi, ir Lietuvoj gali surinkti pinigų, jeigu jie jiems reikalingi. Pamatę, kad nieko iš užmanto ne bus, geresniejie tautiečiai: Juozas Julaitis metė doliarį, metė pinigą ir Petras Gavulis, Jurgis Bulota ir Jonas Pleškaitis rinko aukas tarp susirinkusių ir surinko iš viso \$6.50. Ant persiuntimo nusitraukia 10c, \$6.40 siunčiame „Lietuvos“ redakcijon. Paskiriame juos Lietuvos demokratams. Prasome pinigų perduoti C. R. Š. komiteto kasieriui. Aukavusiems ištariame širdingą aciu.

V. Katilius.

Iš Springfield, Ill.

Visuomeniškas susirinkimas lietuvių, čia parengtas susitarusių lietuviškų draugysčių, atsibuvo balandžio 22 d. vakare.

Susirinkimą atidarė Selvestras Katkevičia ir paaiškino jo mierius ir užmanė išsirinkti iš tarpo susirinkusių tvarkos vedėjus. Pirmesdžiū likosi paskirtas — S. Katkevičia, raštininku — Vincas Černiauckas. Susirinkimas atsibuvo tvarkoje, kaip dniekad čia nebuvo. Žmonių suėjo diktas bucis. Visi užsilaike ramiai. Apslėjo be jokių vaidų. Atsirado ir kalbėtojų. S. Katkevičia kalbėjo apie revoliuciją Lietuvos, iš ko ji prasidėjo. Juozas Gugas teipgi kalbėjo apie revoliuciją. Jonas Zvingila aiškino caro nedorybes ir lietuvių nesupratimą. Ragino prie vienybės ir kovoti prieš tironą carą. Juozas Dzienius teipgi daugiasiai kalbėjo apie revoliuciją Rusų viešpatystėje, aiškino, kad netrukus visam sviete užgims revoliucija, arba karė vargų žmonių su visokiais tironais carais, karaliais, kapitalistais ir kitokiais siurbėliais. Kalbėtojas kalbino vienyti, risti ir visokias draugystes, kliaubus, prigulėti prie socialistų partijos, kadangi tik socialistų partija kovoja už liau daryti, nesutinkant kalstinių savininkams ant darbininkų reikalavimų.

Kalbėjo vien apie Lietuvos šlaidenių vargingą padėjimą. Aiškino, kaip caras nuolino mūsų šalį, kaip jis kankina ir žudo mūsų nekaltus šlaivius, brolius ir seseles. Kalbėjo ir apie karę su japonais ir apie mūsų jaunus didvyrius, ka pasisventę, ko pradėjusių kovą su netikuo caro tarnais. Susirenka kartais lietuviai pasikalbėti apie visokius arčiau apelnančius mus dalykus, kartais tai viens, tai kiti užmano paaukauti kiek pinigų sušelpimui brolių, kovojančių už Lietuvos laisvę, tai daugelis atkerta, jog geriau pinigų pragerti, negu apdovanojti jais kokius neramius dykvačius (jeigu teip būtu mūsų pavyksla, japo-niečiai arba amerikoniai, tai ir jie šlaide, be abejonės, turėtų ant savo sprando svėsti ma jungs).

votojams už laisvę tėvynės. Potam liko išrinktas rinkimui aukų pašelpai kovojantiems broliams už laisvę tėvynės. Pirmąsą išrinko — Juozą Brundą, kasieri — Vincą Černiausą, globėjus kasos: Mikolą Širakojį ir Jurgį Karaską. Rinkėjais aukų: Juozą Gugo, Juozą Bebrulevičį, Joną Brundą, Andrių Senkevičį, Jurgį Višniauską, Kostantą Stokų, Joną Zvinigilą, Jurgį Tačelauską, Juozą Dzienį ir S. Katkevičį. Rinkėjai aukų turės knygeles su aludijimais visų draugų. Ant susirinkimo suaukautus pinigų pašiepti kasieriui V. Černiausui pasinči K. R. Š. išdėdinti. T. Dudai. Pinigus suaukautus vienbalsiai paskirė L. Socijal-demokratų partijai kaip daugiausiai atsižimėjusiai kovoje už laisvę tėvynės. Susirinkimus nutarėme laikyti kožą mėnesį ketvirtą nedėliu tuom pačiu laiku ir toj pačioj vietoj.

Vincas Černiauskas.

Iš Schenectady, N. Y.

Yra čia apie penki šimtai lietuvių, bet skaitančių kokių nors raštus yra mažai, užtai daug yra tokių, kurie sunkiai uždirbtus pinigų nuneša į salonus ir juose palieka. Jeigu tos paskutinės rusišios lietuvių kalbinių užrašų laikraštį, tai atsako, kad už laikraštį reikia pinigų, o iš jų duonos ne valgys; geriau tuos pinigus, ką laikraštis kaštuoja, pragerit, tai pasigeris, nors linksma buva.

Kada laikraščiai garsino apie rengiamą lietuvių seimą Philadelphioj, tai tas dalykas mažai mūsų tautiečiams rūpėjo; kunigas Židanašičius iš Amsterdamo paragino mus prie prisidėti. Dr. tės Šv. Kazimiero komitetas paraginė žmones susirinkti ir apkalbėti tą reikalą. Ant pakvietimo atėjo apie 30 ypatų, delegatai išrinko: A. Gudziną, Vincentą Kundrotą, Delegatą, sugrįžę nuo seimo, ant mėnesinio Šv. Kazimiero draugystės susirinkimo paaiškino draugams, kam tas seimas buvo šaukiamas ir kas ant jo nuspresta. Buvo pakviesti teipgi delegatai iš Amsterdamo — B. Balevičia ir Rok. Stanislašičius. Balevičia aiškino Lietuvos istoriją nuo Gedemino iki dabartinių laikų, aiškino, kaip lietuvių pirmą gyvenimą, o kaip skursta dabar po sunkia caro letena. Paskui parengėme ir kitą susirinkimą, ant kurio aiškinti buvo mūsų reikalai ir keliai vedanti mūsų tautiečius prie šviesos, susipratimo ir tuom pačiu prie laimės.

Susirinkimai tie ir aiškinti daugeliui atidarė akis, daugelis suprato savo pareigas. Ir aukų tėvynės reikalams sudėjome 114 dol. Dabar supratimas mūsų brolių nuolat kyla, pradėdame mes labiau rūpintis ne vien apie savo asabiškus reikalus, norus ir palinkimus, bet mes tankiau atsimeiname apie reikalus visų brolių lietuvių, atsimeiname apie reikalus mūsų brangios tėvynės. Iš to turi naudą visa mūsų tauta, žudo gi vien salūnininkai, kadangi juos čianykščiai lietuvių selpia jau mažiau; bet apie salūnininkų naudą nėra mums ką labai rūpintiesi.

Meris.

Iš Pittston, Pa.

Prijausdami mūsų broliams, kovojantiems su tienu caru už laisvę Lietuvos žmonių, sujudom ir mes Pittstono lietuviai, norėdami šelpiti kovojančius nors su naslės skatiku. Bet kad, kaip girdim, revoliucijos Lietuvoj dabar nėra (jeigu ji ir apsilpo, tai tas dar nerodo, kad jos nebutų. Kol yra prieštastys ją sukėlusios, kol tos prieštastys ne išnyks, ne išnyks ir revoliucija. Rd.), mes savo aukas sekandiai skirstome: Draugystė Šv. Kazimiero aukauja 50 dol. ir tuos pinigų paskiria sugėlimui brolių nukentėjusių laike revoliucijinio judėjimo; Dr. tės Simano Daukanto aukauja \$53.35, Dr. tės Šv. Juozapo \$25.00, sanariai 7 kuopos S. L. A. sudėjo \$28.75. Visus tuos pinigų skiriame agitacijai ir platinimui revoliucijinės dvasios Lietuvoj. Sykiu siunčiame C. R. Š. K. kasieriui T. Dudai \$152.00. Visiems aukavusiems ištariu širdingą aciu.

M. Gramus.

Katalikiškas seimas Wilkesbarre, Pa.

Pasibaigė su tokiu triukšmu kun. Miluko pagarsintas katalikų kongresas Wilkesbarre. Ant seimo, to ar kongreso, rodo klausymų pakelta daugiau, negu ant suręngto ant greituojų Philadelphioj, bet ar kongreso nutarimai svarbus, tegul pats skaitytojai svarsto. Nutarta reikalauti: Lietuvos autonomijos ir prašalimo Lietuvos Amerikoj gyvenanti lietuvių nori to pareikalauti? Gal nuo prezidento Roosevelt? Bet jis tų reikalavimų išpildyti negali? Gal reiks dėti pinigų kelionėj Miluko pas popiežių, o tas nuo caro valdono išmels išpildymą Wilkesbarres kongreso nutarimų? Dieve jam Padėk. Nutarta patarti Lietuvos ukėms įsteigti bankus susilpimui žemdirbių. Bet Lietuvos ukėms, jeigu panorės, gali bankus įsteigti ir be patarimo kun. Miluko arba kun. Kaupo. Nutarta šelpiti Motinėles Dr. tės ir kun. Miluko „Žvaigždę“ (tas, turbut, paties Miluko užnamas). Nutarta, kad kiekvienas karštas lietuvis privalo platyt lietuvių. Tą jis vienok gali daryt ir be nutarimo. Nutarta steigti prieglaudos namus, ligonbučius, gerinti mokyklas. Nutarta įsteigti minyškų klostorių Mt. Carmelyj. Nutarta suorganizuoti Amerikos „Lietuvių katalikų demokratų partiją“ ant pavidalo suorganizuotos Lietuvoj vyskupo Roopo tokios jau partijos. Teipgi suorganizuoti vertelę organizaciją.

Iš tų visų nutarimų gal bus greičiausiai išpildytas nutarimas suorganizuoti katalikų demokratų partiją, kuri juk be kongreso buvo, tik ją vadino Miluko-Kaupo partija. Gal bus dar parengtas minyškų klostorių. Tai ir visi valsiu garsaus kongreso. Iš didelio debesio, nuopuolė mažas lytus. Sukrutino kalnus, o pagimėdė mažutėlė pelaitė!

Iš So. Manchestero, Conn.

Darbai čia pradeda mažintis, Cheney šilkų audyniose nuo naujų metų nedirba pilną laiką. Nuo 28 d. balandžio šilkų dirbtuvė pradėjo dirbt 5 dienas per savaitę; mat kompanija neturi išdirbinių kur siųsti. Šilkų audyniose yra trijų skyrių staklės: pirmo skyriaus teip vadinamų „Jacquard“ staklių darbininkai

audžia ant vienos staklės, ant šitų staklių išaudžia labai gražias kvietas ant audėklų. Antro skyriaus darbininkai turi dvi stakles valdyt, audžia lygų audėklą. Trečio skyriaus darbininkai audžia ant trijų ir keturių staklių. Balandžio mėnesį audžiantiems ant Jacquard staklių numušo po 1c. ant masto, o ant kitų net 2c. nuo masto. Dabar kompanija pradeda prie šilkų staklių pritaikyt „Motion“: po dvi vienas apkeičia ant plono drato per visa audėklą, apačioj dratų priveda elektriską pajėgą ir tokiu būdu, kada tik vienas staklės nutruksta, sustoja staklės. Dabar sustoja vien tasyk, kada ataudai nutruksta.

So. Manchesteryj yra 16 lietuviškų šeimynų, pavienių vyrų 9, merginų 7. Didėdum nesutikimų čia nėra, mat nėra kam valdytis. Lietuviškų laikraščių ateina: 8 exemplioriai „Lietuvos“, 2 ex. „Keleivio“, 2 ex. „Žvaigždės“, 1 ex. „Vienybės“ ir 1 ex. „Saulės“.

Tuli tautiečiai, atjausdami tėvynės padėjimą, vėl žada paaukauti nors pinigų, jeigu negalima stot į eilę kovojančių su ginklais.

Neseniai čia užsidėjo du lietuvių salūnai, tik nežinia, kaip seksis, kadangi pirmą salūnai vis bankrutėję. Kitokių lietuviškų vertelę čia nėra, visus lietuvius išnaudoja svetimaudai. Rods atvažiuoja iš Hartfordo lietuvių Dudas su mėgailais, apie du kartu ant sanvairės, bet moteris skundžiasi, kad ne visada gerą mėšą atveža.

22 d. balandžio netikėtai susirinko burelialietuvių, tame skaitliuje ir moterų, į lietuvių apgyventą namą po nr. 187 Main st. Susirinkę kalbėjosi apie visokius būdus gaudyti reikalus. Tautiečiai p. B. Salaveičius užmačė, ar ne būtų galima sutvert kokią draugystę. Vieni manė, kad būtų gerai, kiti visai tylėjo. Bet atsirado keli tautiečiai, kurie aiškino naudą draugystės ir manė, kad būtų galima užlaikyti draugystę, bet visgi nieko galutinai ne nutarė. Man rodosi, priderėtų sutvert draugystę, ar kuopą kokios draugystės, o pamatytume, kokią naudą atgabendų mums visiems laike nelaimės; ir visuomenei galėtume daugiau naudos padaryti.

Juozuks.

Iš Elizabeth, N. J.

15 d. balandžio pasimirė čia mergina lietuvaitė, Antanina Žindžiūtė, sesuo vietinio lietuviško kunigo. Sirgo su viršum pusę metų. Paėjo nuo Veliuonos, Kauno gub. 19 d. balandžio atsibuvo iškilmingos laidotuvės kuno. Kadangi mergina gražiai elgėsi, buvo vyrų ir moterų godojama, tai daugelis lietuvių dalyvavo laidotuvėse.

Z.

Iš Cleveland, Oh.

Clevelando lietuviai bunda iš miego. 22 d. balandžio turėjome teatrą. Buvo perstatyta drama „Ponas ir Muzikai“. Teatrą surengė 3 kuopos L. S. P. A. naudai mūsų brolių, kovojančių už mūsų tėvynės laisvę. Teatras prasidėjo 5 val. po pietų. Žmonių susirinko keli šimtai. Mat vieni nežinojo, nes dėl trumpo laiko negalima buvo visiems pranešt, kiti nusigando, kad teatrą parengė socialistai; kiti vėl manė, kad geriau pinigų pragert negu ant tokio gražaus vakaro nueiti. Dabar dangelis gailisi, kad ne atsilankė, bet galisi po lauką.

Perstatymas visiems patiko, ką rodė rankų plojimai. Tarpais buvo deklamacijos ir dainos. Lietuviškai dainavo aktorai. Deklamavo: Klibienė, Juozas Garmus ir Ignas Lapinskas. Deklamacijos visiems patiko.

Buvo teipgi užrašytas latvių choras, kuris padainavo kelias latviškas dainas.

Lietuviški aktorai savo roles atliko ne blogai; per daug negalima nė reikalauti, kadangi visi lošė dar pirmą kartą ir mažai buvo laiko gerai roles išbandyti. Geriausiai roles atliko: žydas, Stonis ir Dudulis.

Publika užsilaukė gražiai, išskiriant poros nesuprantančių ką daro. Gerai būtų, kad pas mus teatral tankiau būtų parengiami, tasyk ir žmonės labiau priprastų.

Dabar čia tveriasi dainorių kuopelė. Yra jau 8 sanariai: 6 vyriški ir 2 moteriški. Tikimės, kad su laiku skaitlius tinkančių dainorių pasididys. Dainoriai pirmą sykį pasirodys 6 d. gegužio ant latvių koncerto.

Neseniai susitvėrė čia lietuviškas politiškas Kliubas. Į jį galės prigulėti kiekvienas doras lietuvis. Sanariai stengsis pastoti šios šalies ukėms, suprasti politiką. Stengsis įsitaikyti knygyną, parsitraukti laikraščius, rengti prakalbas, koncertus, remti visokius gerus užmanymus. Prie geros tvarkos ir gero vedimo, Kliubas visiems lietuviams galės atgabenti šė mažą naudą.

Ant. Ukėlis.

Iš Denver, Col.

Pas tautietį Joną Kavaliną, ant krikštynų susirinkę, sudėjome \$4.95 (vardai aukavusių kitą vietą. Rd.) susilpimui tėvynės brolių, kovojančių už laisvę Lietuvos. Paskiriam tuos pinigų revoliucijonieriams (gaila, kad aukavusieji nenurodo kokiems. Be tokio nurodymo pinigai ilgai gulės pas kasierių, o jie gal but labai reikalingi revoliucijonieriams Lietuvoj. Rd.). Pinigai pasiųsti p. Dudai.

Jurgis Tautkus.

Atsišaukimas

St. Francisco Lietuvių. Mes atsišaukiame į laikraščių redakcijas, draugystes, parapijas, kliubus ir pavienius brolius, meldami pagalbos. Mes laike paskutinių žemės drebėjimų nužudėme viską, likomės alkani, be namų. Lai mūsų balsą išgirsta laikraščiai: „Lietuva“, „Saulė“, „Vienybė“ ir kiti, visi darbininkai besidarbuojanti ant labo brolių lietuvių! Juk visi skaitanti laikraščius, lietuvių ir lietuvių tės, girdėjo apie mūsų nelaimę. Dekite sulyg išgalės. Mes iš lovų basi vos spėjome išbraskančių ir griuvančių namų išbėgti, turėjome palikti visus mūsų turtus, kad tik gyvastį išgelbėti. Dabar su šeimynoms turime nakvoti ant lauko, naktinis drebėti nuo šalčio ir žiurėti, kaip ugnis naikina mūsų turta. Visų tautų nelaimingose žemės drebėjimo aukos šaukiasi prie savo tautiečių, meldami pagalbos, šaukiamės ir mes lietuvių prie savo tautiečių, tikimės, kad mus ne apleisite, bet gelbėsite, kiek galėdami! Komitetas priminė mums pinigų išrinktas iš sekandžių ypatų: Juozapas Žilvitis, Juozas Čibus, Petras Šlupštikas. Adresas susinešti yra:

Joseph Žilvitis, 1609 Toda str., S. Barkley, Cal.

Jalo, ant Filipinų salų.

Sala Jalo ne didelė, ilgio turi tik 40 mylių, o pločio 12 mylių. Svarbiausias miestas teipgi Jalo vadinasi. Apmurtytas aplinkui augsta muringas kaip kalėjimas. Nelinkamas čia gyvenimas, nes ant tos salos gyvenanti tauta moros labai nekenčia amerikų. Baisu net ant gatvės išeit, nes moros'iai tankiai užpuola ant amerikų.

Pereituose metuose buvau ant salos Cebu. Ten buvo linksmiau. Miestas Cebu dang didesnis, turi apie 40 000 gyventojų, diktai jame yra užsilikusių ispanijonų, yra teipgi apie 400 šeimynų amerikų. Čia buvau gyvenanti ant tos salos daug pri-lankesni amerikonas. Laukai labai gražiai išrodo. Pulkus auga medžiai, palmoms apšėlę kalnai ir klonys visada, per istisus metus žaliuoja. Iš medžių reikia paminti medį vadinamą Stamp. Išrodo jis kaip palma. Iš tų medžių gyventojai turi didelę naudą. Tuos medžius pakerta, išdrasko su atsakančiomis mašinoms ir padaro pluoštus, kaipi kanapių valaknų, tik valaknos tos ilgesnės. Iš jų veja virves. Tas valaknas paskui siunčia į visus svieto kraštus. Kitas čia augantis, daug naudos atgabenantis, medis yra — kokosinių riešutų palma. Iš tų riešutų virina aliejų, o iš šiek leidžia sulą, o iš jos paskui dirba apsauginantį gerymą. Auga čia daugiau visokių brangių ir naudingų medžių, kaip tai: mangų, bambusų ir drutmedžių mahon medžių, statlių vartojamų dirbimui brangių mebelių.

Žemdirbiai filipiniečiai ant savo ūkių augina: ryžius, tabaką, laikomą už vieną iš geriausių ant svieto ir cukrines lazdas, teipgi kornus. Arvoklių ir karvių filipiniečiai neturi; žemę apdirba su gyvuliais vadinamais carabais, išrodančiais kaip janciai. Oras čia visada labai šiltas, per tai ir ne sveikas, tik laike lytų metų dalies vėsenis. Lytus, sykį prasidėjęs, negreitai nustoja; lytų laikas ant Filipinų salų atsako mūsų tėvynės žiemai.

Ant. Mat.

Atsišaukimas į visas lietuviškas draugystes ir abelna visus lietuvius. MALONUS BROLIAI IR SESERIS! Daugumai žinoma, kad „Susivienijimas Lietuvių Amerikoje“, ant savo XX seimo, laikyto New Britain, Conn., padarė pradžią įkurti „Prieglaudos Namą su Kolonija“. Nutarta padaryti atsišaukimą į visas lietuviškas draugystes ir abelna visus lietuvius. „Susiv. Liet. Am.“ patyrė, kad lietuviams, gyvenant šioj svetimoj šalyje, būtina reikalinga turėti „Prieglaudos Namą su Kolonija“, todėl šaukia visas lietuviškas draugystes prisidėti su pinigais, kad, kaip galint, greičiau parupint tą lietuviams reikalingiausią instituciją. Yra tai reikalas abelna ir visus lietuvius Amerikoje apsigyvenusius apelinantis, todėl pareiga mūsų visų suvienyti savo pajėgas ir parupinti savo nelaimingoms tautiečiams „Prieglaudos Namą su Kolonija“. Praktika kasdieniniame gyvenime mums aiškiai parodo, kad ant toliaus, jei norim kaip tauta gyventi, negalim be augščiausios minėtos institucijos pasilikti. Visi lietuvių, išimant labai mažą darbininkų ir pavojingais darbais.

Šiandien sveiki dirbam, rytoj nežinom, koks likimas mus laukia. Iš darbo surinkti tiek pinigų, kad pakliuvus į nelaimę, arba atėjus senatvei, galima būtų užsilaikyti, toli nevisiems pasitaiko, todėl, neturint pinigų, neturint pajamų, tankiausia prisieina pasiduoti mielaširdystei svetimaudų ir ten ant jų rankų užbaigti savo nelaimingą gyvenimą. Žinom, kad svetimaudams mes tik tada esam reikalingi, kada mes pilni pajėgų ir tinkam priemonių ir pavojingiausių darbų. Kada tampa išsilbęs iki paskutinei pajėgos, netinkam prie jokio darbo ir sau užlaikymo neįstengiam užsilyti, liekam niekam nereikalingi ir nuo visų atstumti. Kiekviena draugystė yra datyrus, koks vargas yra su apsigyviu ir sveikatos netekusiu sanariu. Jei pasirgęs sanarys sanvairė, mėnesį, kitą pasitaiko, tai gerai, bet ligoninui nepasitaikant pusę metų, metus ir kartais ilgiaus, tankiai prisieina, kad nėra kur jo padėti, tampa ant galo ir draugystės visiškaioje apieistas. Todėl suprantama, kaip būtų geistina, kad į nelaimę patekęs tautietis, galėtų rasti sau prieglaudą „Lietuviškame Prieglaudos Name“, kur drauge su kitais lietuvišiais, galėtų ant šviežio oro, po užveizda lietuvių gydytojo išlėtis ir stiprint savo pajėgas. Gražų paveikslą turim iš vokiečių arba prancūzų, kurie turi saviokių brangių ir naudingų namus su gražiausiomis ukėmis, kur šimtai pavargusių senelių randa sau ramų pragyvenimą ir pasilėsimą. Jie jaučiasi stipresniais, iš nuobodumo dirbinėja po truputį ir tuom pagelbsti silpnesiems savo draugams. Šviežiausias ir grynai sutaišytas maistas sustiprina nervus ant kuno ir proto.

Matot, kiek šiandien lietuvių kudioklių patenka į svetimaudų pavargėlių namus (poor house), kuriuos svetimaudai, jei myriop nenukankina, tai užaugina juos jau ne lietuviams, bet svetimais tėvynėi Lietuvai. Kas gali apskaityti, kiek mūsų tauta nustoja savo jaunų žmonių ant visados. „Tautiškas Prieglaudos Namas su Kolonija“ daugeliui dalykų mums būtina reikalingas. Kadangi šalyg prieglaudos skyriaus būtų galima įsteigti skyrių, kur mes, kaip atbundanti tauta, turėtume savo tautišką pasidėjimą, ten patektų: knygynas, archyvas, liekanos, vėliavos ir kiti istoriški dalykai. Todėl visos guodotinos lietuviškos draugystės malonės atkreipti savo atydą ant visų augščiaus minėtų reikalų.

Žinodami reikalingumą augščiausios minėtos įrednės, mėginkim suvienyti savo pajėgas ir įkurti „Prieglaudos Namą su kolonija“. Tam tikslui jau „S. L. A.“ turi su viršum tukstantį (\$1000) doliarų. „S. L. A.“ ant XX seimo paaukavo 5 šimtus dol., 10 kuopa, Philadelphia, Pa., surinkus, atsiuntė suvirš šimtą doliarų, 11 Waterbury, Conn., atsiuntė 4 šimtus doliarų ir dar keli pavieni tautiečiai yra paaukavę po kelis doliarus. Todėl jau grazi pradžia yra, tik reik visiems prisidėti, o tą savo mirį lengvai atsiekim.

Draugystės, turinčios po kelis šimtus ir tukstantius bankose, tikimės, neatsisakyti nuo paskyrimo keletos dešėtkų doliarų ant to teip svarbaus reikalų. Pavieniai, o ypatingai pasilaukiant vertelgos (biznieriai)

dideliai patarnaus lietuviškai tautai, paaukaudami po keletą doliarų ant teip didelio ir svarbaus dalyko. Tas dabar yra didelis ir būtina reikalingas, todėl visi, kaip viens, pradėkim jį dirbti. Jei patis nesirūpinsime, nieks kitas mums nepagamys. Tai gi dabar, prieš ateinantį XXI seimą, visos lietuviškos draugystės ir abelna visi lietuvių širdingai kviečiami prisidėti su pinigaiska parama tame reikale. Paskyrę auką augščiaus minėtam reikalui, meldžiam siųsti tiesiog seimam. Ten susiviazavę iš visų kolonijų lietuvių, matydami savo tautiečių priitarimą ir užtektiną sumą, pradžiai, pinigų, imsis tuoju už darbo. Tik gero noro mums, mieli broliai ir seseris, reikia, o viską galim suvienytais pajėgomis parupinti.

Pasitikim, kad visos guodotinos draugystės, ant savo gegužio mėnesinių susirinkimų, perskaitę mūsų Centrališko Komiteto varde 6 tukstantų sanarių pasiųstą atsišaukimą, nepraleis nepaskyrti ant teip lietuviams būtina reikalingo „Tautiško Prieglaudos Namą su Kolonija“.

Draugystės, aukavusios ant „Tautiško Prieglaudos Namą su Kolonija“, pasiliks tos įrednės fundatoriais, kurių vardai bus išskalti ant akmenio arba metalo, kas pasiliks ant amžių. Šimtai metų prasilinks, o tas užrašas vis liudys, kad gyveno lietuvių, buvo susirėję į draugystes, suprato abelna reikalą ir įsteigė pirmutinę tautišką abelna, pavargėliams instituciją. Skaitys tą užrašą eilės busiančių lietuvių gentkarčių ir gėrėsis iš savo prosenų garbingo palikimo. Todėl pasistengkim, mieli tautiečiai ir tautietės, padaryti darbą, iš kurio Lietuvos istorija gėrėsis.

Esam pilni vilties, kad tą mūsų atsišaukimą guodotinos draugystės apsarvastys ir pamums, todėl pasiliekam, laukdami jus, mieli broliai ir seseris, ateinant į talką. „Susivienijimo Lietuvių Amerikoje“ Centrališkas Komitetas.

Reikia atsisteiti.

Jau antrą kartą kviečiame Juozą Sarafiną, kad surinktas aukas ilgiau nelaikytų, nes jau ir teip antri metai kaip aukas jam liko įduotos pasisūti į kankintinių fondą. Savo pastelgimu Sarafinas belaido dar aukų rinkėjas. Rodo \$2.50 tai ne dideli pinigai, būtų tai niekas, bet žmonės žudo užsitikėjimą. Dabar pas mus į Bristol gali ateiti ir teisingiausias aukų rinkėjas, jau žmonės neitiks, neaukaus, kadangi pirmą paaukautų pinigų Sarafinas neišsiuntė, kur reikėjo. Jeigu ne jo toks negražus pasielgimas, per tuos du metu čianykščiai lietuvių gal but sudėję mažiausiai 50 dol. tautiškiems reikalams. Tankiai čia buva susirinkimai. Jei pasišikini dabartinį Lietuvos padėjimą ir kalbini paaukauti susilpimui kovojančių už Lietuvos laisvę, tai žmonės nurodo ant Sarafino, kuris laiko aukas kankintiniams sudėtas.

Sarafinas yra Waterburyj, priguli prie tautiškos Lietuvos Suny Dr. tės, bet negražiai besielgdamas, neturėtų tiesos vadintis Lietuvos sunumi. Maloni draugystė teiksis paklausti Sarafino, dėl kokios prieštasties jis per du metu neatidavė pinigų. Jeigu atiduotų tuos \$2.50, teiksis nusūsti kankintinių komitetui. Adomas Dankšys, Martinas Pelavonas, Katrė Lazaukiečė.

Patalsymas.

Neva sanarys So. Bostono Sv. Petro ir Povilo Dr-tės pagarsino „Lietuvoj“ korespondenciją su klaidžia žinia: jis rašo; buk mes surinkom 64 dol. Tas ne tiesa. Nuo draugystės sanarių surinkom 12 d. gruodžio 10 dol., 4 d. kovo sumetė \$33.85, 18 d. kovo 10 dol., iš kasos draugystės paaukavo 100 dol., tai iš viso pasidaro \$153.75; aš dar pridėjau nuo savęs ir pasidarė 154 dol. Pinigus perdaviau kun. Žilinskiui pasiųsti komiteto kasierui.

Kasierius Sv. Petro ir Povilo Dr-tės

P. Mikulauckas.

Atitaisymas.

Numeryj 16 „Lietuvos“ patilpo, per mano apsirikimą, klaidinga žinia. Aš pasakiau, jog nuo Jaunų Amerikos Lietuvių Pasilinksmimo Klubo C. K. R. Š. apturėjo vietą pagarsintų \$50.00, tikrai \$30.00. Tame klaida. Šiandien aplaikiu žinią nuo kasieriaus, T. Dudos, jog jis priėmė \$50.00 nuo Jaunų Amerikos Lietuvių Pasilinksmimo Klubo, per rankas J. Kulio, M. D. Pinigai paskirti L. S. D. P. ir L. D. P. lygiai. Mano paminėti \$30.00 buvo priimti nuo p. C. J. Wisterio nuo Jaunų Vyrų Lietuvių Draugisko Klubo. Kada abiejų klubų vardai panašūs ir podraug ilgį, tai užmarkavęs knygoj vien „Jaunų Lietuvių Klubas“, padariau klaidą, ypač kad pinigai laikraštyj buvo garsinti, o pas kasierij dar nebuvo. Draugai minėtų klubų dovanos man už klaidą ir vartojimą jų draugystės vardo.

C. K. R. Š. finansų sekr.
Fort. J. Bagočius.

Atitaisymas klaidos.

Jaunų Vyrų Draugiskas Klubas ant praėjusio baliaus surinko \$12.00 revoliucijos reikalams ir pridėjo nuo baliaus uždario \$18.00, padarydami sumą \$30.00 ir nusistatė Theo. Dudai nepasiskirdami nė jokiai partijai. Betgi darsizinoj, jog Lietuvos Social-demokratiška partija yra drūciausia iš visų kovojančių partijų, pinigų paskyrė aukščiaus minėtai partijai. O kas pagarsino nr. 16 „Lietuvos“, jog buvo paskirta 50 dol., o nusistata tikrai 30 dol. ir paskirta dviem partijom, tai yra visai netaisybė.

C. J. Wistert,

Komitetas.

Garsusis maskoliškas raštininkas ir revoliucionierius, Maxim Gorkij.

Atvažiuoja į Chicago ir laikys prakalbas 6 d. gegužio šiose vietose: Westside Auditorium, ant Center ave. ir Taylor st., prasidės lygiai 2 val. po pietų ir Northside Turnerhalle, ant N. Clark st., netoli į šiaurę nuo Chicago ave.; prasidės 3 val. po pietų. Maxim Gorkij bus ten apie 4 val. Inėjimas po 25c. Lietuviai! nepraleiskite šitos progos išgirsti ir pamatyti garsųj revoliucionierių ir raštininką. Apart Maximo Gorkijo kalbės ir kiti geriausi kalbėtojai.

Draugai „Ausričiai“.

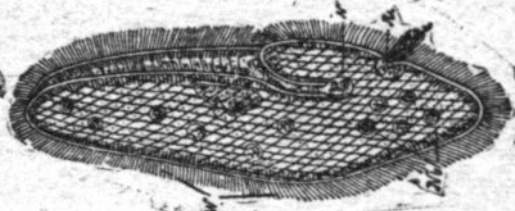
Malonėkite atsilankyti ant mėnesinio „Ausros“ draugystės susirinkimo, pn. 869 - 88rd Place, 18d. gegužio, 1906 m. 3 val. po pietų. Nežmirškite atvesti ir savo draugus, kurie dar negirdėję apie mierios šios institucijos, tai ant šio susirinkimo išgirs, ir be abejonės kiekvienas panorės sušelpiti savo brolius mokslieivius.

Komitetas.

ŽVĖRYS IR ŽMOGUS.

Pagal Schmel'į.

Kunas korpelės susideda iš grumulišio baltyminės medegos. Iš lauko kunas turi drebančius blakstienėlius (W). Su tų blakstienėlių pagalba korpelė gana greitai plaukinėja vandenį. Tais blakstienėliais korpelė įvaro į kuną puvancias medegas, kurios joms yra maistu.

Korpelė (padidinta).

Vietoj N maisto dudelės įeina į kuną. Nb — didelė maisto apšilimo. A — vieta, per kur puvancias kuno maistas įeina laukan iš kuno. W — drebanči blakstienėliai.

Pritrūkus maisto, arba jeigu vanduo, kuriame gyvena korpelė, užsala arba išdžiūsta, jos apdengia savo kuną tvirtomis makštelėmis. Tąsyk vėjas, drauge su žemių dulkiš, išnešioja po visus kraštus. Bet kaip tik patenka į tinkantį gyvenimui aplinką, jos tuojau atgyja. Tas ir išaiškina pasirodymą šitų gyvūnų į vandenį įmerkiamame šienu. Todėl tai šituos gyvūnus vadina infusorijoms. Jų mat yra visur; patekusios į vandenį, jos atgyja.

Kunas prastiausio sudėjimo gyvūnų minkštias. Todėl jie visi gali gyventi vien vandenyj. Jurėse, upėse, ežeruose, praduose ir balose yra nesuskaitoma daugybė visokių šito skyriaus sutvėrimų.

ŽMOGUS.

Žmogaus kunas susideda iš aiškių trijų dalių: galvos, liemenio ir užbaigų. Galvą ir liemenį jungia galintis krūtėti kaklas. Todėl tai žmogus gali savo galvą kraipyti į visas puses. Galvoje telpa svarbiausi žmogaus jausmų organai, joje yra ir atsakanti kanalai, kuriais į kuną eina kvėpavimui oras ir maistas. Todėl kiekvienas gali suprasti, kokią svarbią rolę žmogaus organizme lošia kaklas.

DALIS I.

Skeletas arba žmogaus kaulai.

Kalbėjome jau, kad daugelis gyvenančių vandenij sutvėrimų turi minkštą kuną. Jeigu tokius minkštakūnius sutvėrimus išimti iš vandens, kuris iš visų pusių palaiko jų kuną, kunas tuojau sudrimba, netekęs palaikančio jo vandens. Oras, kuriuom apsiastus kunas sausžemių gyvūnų, negali kuno palaikyti. Todėl ir kunas sausžemių gyvūnų turi but daug tvirtesnių. Kuną kaulinių sutvėrimų palaiko kaulinis skeletas. Tokį jau kaulinį skeletą turi ir žmogus.

Kadangi žmogui ir visokiems kauliniams sutvėrimams reikia kuno daryti visokius pasikrutinimus, tai ir remiantis kuną kaulinis skeletas negali susidėti iš vienos kietos medegos, taigi kaulo šmotos. Jis susideda iš atskirų dalių, iš atskirų kaulų, sujungtų taip, kad jie gali krūtėti, lankstytis visaip.

Tos skeleto vietos, kur atskiri kaulai sujungti galinėmis krūtėti mazgais, vadinasi kaulų sanariais. Besijungiantį tarp sąvės kaulų galai apdengti labai lygiomis kremzlėmis, kad prie krūtėjimo besitrynimais būtų kuomaziausias, kad būtų kuomaziausiai stabdymų ir apart to dar jie sutepti ypatingu sanariu skystimu, taigi ištepti kaip vežimo ratai atsakančiu tepalu, todėl jie lengvai gali slankioti kaip gerai ištepti mašinų ratai ir cilindriai.

Parpuolus, arba susidavus, gali besijungiant kaulų galai išsprusti iš mazgų. Tą vadinama sanarių išsiskukimu. Jeigu da besijungiant kaulų galai nors ant trumpo laiko išstys ir susijungimai sutruks arba tik labiau išstys, tai sakome, kad atsitiko sanarių išstysimas.

Žmogaus skeletas.
1-3 — kaukolio kaulai. 4 — viršutinio kaukolio ir smilkinio. 5 — viršutinio kaukolio kaulai. 6 — apatinio kaukolio kaulai. 7 — nosies kaulai. 8 — nosies kaulai. 9 — 13 — viršutinio kaukolio kaulai. 14 — kaulinis kaulas. 15 — kaulinis kaulas. 16-17 — sėdynės kaulai. 18 — sėdynės kaulai. 19 — pečių kaulai. 20 — rankų kaulai. 21 — alkūnės kaulai. 22 — priekinio kaulai. 23 — dešinio kaulai. 24 — piršto sanarių. 25 — kaulinis kaulas. 26-27 — blauzdos kaulai. 28 — priekinio kaulai. 29 — priekinio kaulai. 30 — kaulinis kaulas. 31 — kojų pirštų sanarių.

Jeigu įdėti žmogaus arba kokio nors žvėries kaulą nors į gana silpną drėkinę rugštį ir palaikyti tulį laiką, tai kaulas užlaiko

savo pavidalą, bet stojasi daug minkštesniu, daug lankesniu ir susideda tik iš vieno kremzlės, iš kokių, virinant, padaro paprastus, stalių vartojamus, klijus. Jeigu kaulą degti, tai jis teipgi užlaiko savo pavidalą, bet pastoja trapiu, susideda vien iš minerališkų, žeminių medegų, kadangi mat ugnis naikina kremzlę. Taigi žmonių ir žvėrių kaulai susideda iš kaulinės kremzlės ir kaulinės žemės. Kaulinė žemė arba kaulus tviriant minerališka medega susideda didesnėj dalyj iš kalkių. Minerališkos medegos daro kaulus kietais, o kremzlės — lankiais kaip plienas. Dėl sujungimo kietų ir lankių medegų kauluose, kaulai stojasi tvirtesniais, gali išlaikyti sudavimus ir suspaudimus, nelūžta ir nesulinksta greitai. Alkoholiniu gėrymai, jeigu jų per daug vartoti, naikina kaulų kremzlę, todėl girtuokių kaulai daug trapesni negu žmonių mažai vartojančių svaiginančius gėrymus.

Vaikų kauluose daug yra kremzlės, bet mažai kalkių, todėl vaikų kaulai daug lankesni negu kaulai suaugusių žmonių. Todėl, nors vaikai parpuola tankiai, išpuola net iš gana aagstų medžių, kaulai jų nelūžta, arba tas atsitinka retai. Bet užtai jeigu vaikas sėdės nuolat pasilenkęs, jeigu nešios kokias sunkenybes ant vieno peties, tai kaulai gali išlūpti. Todėl tai nuo mažens užsimančių rašymu, paprastai pečiai teip iškreipę, kad vienas petys iškilęs augščiau už kitą. Iš kraipo kaulus ir sunkesnis darbas vaikų, todėl tai net tiesos draudžia versti prie darbo dar nesuaugusius pakaktinai vaikus.

DALIS II.

Galvos kaulai.

Kaulai kaukolio drūčiai sujungti viens su kitu į vieną kiaušį, kuriame telpa smegenys, vienas iš svarbiausių žmogaus organų, be kurių žmogus negalėtų gyventi. Minkšti, jausmūs smegenys tokiam kauliniame kiaušyje gerai apsaugoti nuo visokių užgavimų. Užtai vaikų kaukolio kaulai sujungti netvirtai ir tai todėl, kad jeigu vaikų kaulai būtų teip tvirtai sujungti kaip kaulai suaugusių, tai smegenys negalėtų augti. Taigi aišku, kad vaikų smegenys mažiau apsaugoti galvoj nuo užgavimų, negu smegenys suaugusių žmonių.

Užpakalinėj kaukolio dalyj yra gana didelė skylė — pakaušio skylė. Per tą skylę galvos smegenys jungiasi su nugarkaulio smegenimis.

Veido kaulai tvirtia sienas akių lomos, nosies ir burnos sienas. Svarbiausi veido kaulai yra: viršutinis žandasis su viršutiniais dantimis, veido kaulai, tviriantį veidą ir dalį sienų akių lomų; nosies kaulai tvirtia sieną viršutinės nosies dalies; apatinis gi žandasis su eile apatinių dantų. Visi veido kaulai sujungti su kaukolio taip, kad negali krūtėti, išėjus vien apatinio žando, kuris teip sujungtas su kaukolio, kad gali krūtėti.

Viršutiniame ir apatiniame žanduose žmogus turi po 16 dantų, taigi iš viso turi 32 dantis.

DALIS III.

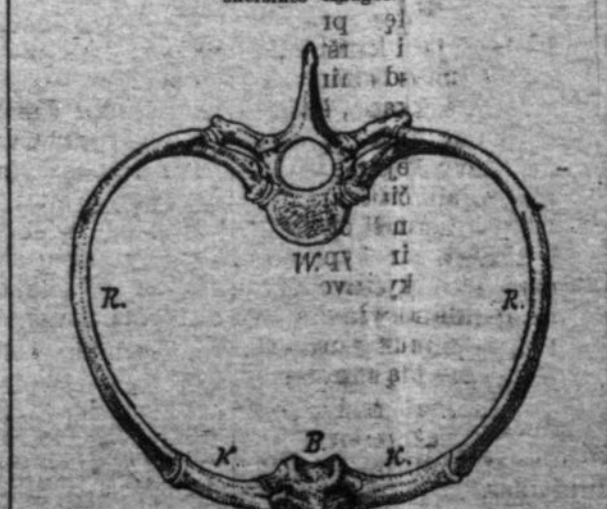
Liemenio kaulai.

Išilgai liemens eina kaulinis stulpas nugarkauliu vadinamas. Stulpas tas išlenktas dviejose vietose, turi literos S pavidalą: jis palaiko visą žmogaus liemenį. Jeigu nugarkaulis susidėtų iš vieno kaulo šmotos, žmogaus liemuo negalėtų sulinkti. Todėl tai nugarkaulis susideda iš daugelio sanarių. Sanarieliai tie guli ant vienos kito ir tvirtia nugarkaulio stulpą.

Kiekvienas nugarkaulio sanarielis maždaug teip sudėtas: nuo žemo kaulinio cilindro, arba nugarkaulio sanario (K ant paveikslėlio), eina užpakalinis kaulinis kankas (B) ir padaro perdėmą skylę (R), arba kanalą, kuriame telpa nugarkaulio smegenys. Nuo lanko eina kelios išaugos. Prie krutininių sanarių tos išaugos eina į šalis, jas vadiname skersinėmis išaugomis (Qu), jos sujungtos su šonkauliais.

Nugarkaulio sanarių.
K — remas nugarkaulio sanario. B — kankas. R — kanalas, kuriame telpa nugarkaulio smegenys. Qu — skersinė išaugos.

Ratas tviriantis vieng krutinės kietos lieda.
W — krutinės nugarkaulio sanarių. R — šonkaulis. K — krutinės šonkaulių galai. B — dalis krutinės kaulo.

Viršutinėj liemens dalyj, arba tarp krutinės kaulų telpa žmogaus širdis ir plaučiai. Širdis ir plaučiai apsaugoti iš lauko keliais kaulais, kurie drauge paimti, tvirtia krutinės kietą. Užpakalinė dalį krutinės kietos tvirtia krutininiai nugarkaulio sanariai (W). Su kiekvienu tokiu sanariu sujungtas lankas, ilinkęs kaulas — šonkaulis. Priešakinė dalis šonkaulio pereina į kremzlinę išaugą (K). Didesnė dalis šonkaulių sujungti kremzliniais galais su krutinės kaulu (B). Dėl tų kremzlinių galų ir galinčių krūtėti sujungimų užpakalinį šonkaulių galų, krutinės kietka, nors ji gana tvirta, gali išsikęsti; tas yra gana svarbu ir neatbutinai reikalingu kvėpuojant.

DALIS IV.

Pečių, juostos ir užbaigų kaulai.

Krutinės kaulai sujungti su kaulais pirminių užbaigų arba rankų dviem kaulais — mentės ir lanko kaulais, kurie tvirtia teip vadinamą peties diržą.

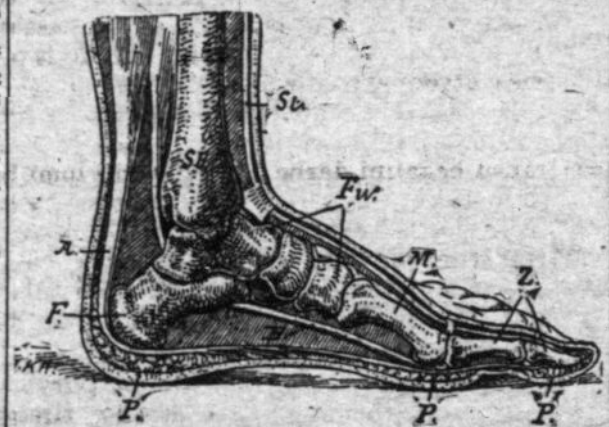
Platus mentės kaulai nesujungti su krutinės kietka, jungiasi su ja tik raumenimis. Todėl tai mentė gali lengvai krūtėti ir per tai ir su ja sujungta ranka gali daryti visokius pasikrutinimus. Tarp mentės ir krutinės kaulo yra lanko kaulai. Lanko kaulai paremia ir jungia rankos kaulus su mente. Jeigu lankas lūžta ir ranka nudrimba žemyn, negalima jos pakelti.

Ranka susideda iš trijų dalių: peties, priepetės ir rankų šėivų. Petis susideda iš vieno ilgo peties kaulo, o priepetis iš dviejų. Tarp peties ir priepetės yra alkūnės sanarys arba alkūnė.

Delnas susideda iš aštuonių trumpų kaulų ir penkių kaulų plunksnos ir pirštų sanarių. Kiekvienas pirštas susideda iš trijų sanarių, vien nykštis turi tik du sanarius. Nykštis yra priešais kitus pirštus. Todėl žmogus gali su pirštais paimti kiekvieną daiktą kaip su replėmis ir gali su jais atlikti visokius darbus.

Užpakalinė žmogaus kuno užbaigos arba kojos sujungtos su kryžiaus kaulais. Kadangi ant kryžiaus kaulo remiasi visas liemuo, tai jis turi but tvirtu; jis sujungtas tvirtai su apatine nugarkaulio dalia. Ant jo remiasi pilvas.

Koja, teip kaip ir ranka, susideda iš trijų kaulų: kulšies, blauzdos ir pėdos. Tarp kulšies ir blauzdos yra kelio susijungimas, kelias. Kojos paskirtos perkėlimui viso kūno.

Pėda.
Sb — blauzdos kaulai. Fw — kulnės. F — užkulnis. M — priepetis. Z — sanarių kojos nykštis. P — lankos padukaitės. A, B ir St — gyslos.

no iš vietos į kitą vietą ir palaikyti visą kūną; todėl tai jų kaulai ir raumenys tvirtesni ir didesni negu ant rankų. Kojos tvirtia kaip du stulpai, ant kurių remiasi visas žmogaus kunas, visos liemuo ir galva.

Kojos skeletas, taigi kaulai, mažai kuom skiriasi nuo rankų skeleto. Kulšis susideda iš vieno ilgo kulšinio kaulo, blauzda iš dviejų, pėda — iš kulnės, delno ir pirštų sanarių. Kelio kaulas uždengtas iš lanko apvaliu antkelio kaulėlin, saugojančiu kelio sanarius.

Kojos pėda turi palaikyti visą kūną sunkumą. Todėl ji turi toki sudėjimą kaip akmeninės lubos, teipjau tvirta ir lanki. Pėda remiasi į žemę tik kulnės kaulu ir galu delno. Abiejuose galuose lanko ir po pakutuliniais pirštų sanariais yra padukaitės (P), saugojančios kaulą prie bėgimo ir didesnių šuolių.

Suaprantama, kad korpės turi atsakyti natūraliskam kojos sudėjimui. Čebatai su aštriais galais suspaudžia pirštus, pėdos ant delno kaulas labiau išsikiša ir pirštų nagai įauga į kuną. Jeigu žmogus nešioja čebatus su augstoms kurkoms, tai visas kūno sunkumas remiasi ant pėdos arba delno, nesidalina lygiai ant abiejų besiremiančių žemę kaulų. Per daug siauri čebatai padaro ant kojų nemalonus užtrinus.

DALIS V.

Raumenys.

Paziūrėkime dabar kas krutina ir kaip žmogaus skeleto krutatinis kaulus.

Žmonių ir žvėrių kunas, mėsa, susideda ne iš vienos medegos ir netvėria vieno šmotos, bet susideda iš daugelio didesnių ir mažesnių dalių — raumenų. Kiekviena raumėnų dalis vėl susideda iš kelių pluoštelių raumėninių valaknų, iš lauko uždengtu kaipi makštimis, kurios didesnėj dalyj išsitiesia į gyslas.

Kam žmogui reikalingi raumenys, tą pamatysime. Ant vidurinės pusės pečių kaulo (O — ant pridėto paveikslėlio) yra teip vadinami dvigalviai raumėnai (Mu). Viršutinis galas tų raumėnų sujungtas dviem gyslom (S) su mente, o apatinis galas — viena

gysla su lanko kaulu. Jeigu padėti dešiniąją ranką ant dvigalvių raumėnų kairėsios rankos teip, kad nykštis dešinės rankos siektų viršutinį galą tų raumėnų, o galai kitų pirštų rėmtuol ant apatinio tų raumėnų galo ir sulenkti alkūnėj kairiąją ranką; tai pamatysime, kad raumenys susitraukė ir išsipūtė. Susitraukdami, raumenys su gyslomis traukia priepetį augstyn ir priepetis kyla teip, kaip pasikelia, keliamas su virvėmis, kybant tiltas. Teip jau kruta ir pasikelia kiti mūsų kūno sanariai, krutina juos susitraukę arba išsitiesę labiau raumenys. Šitame at-

Rankos.

A — su išstętu priepetiu. B — su sulenktu priepetiu. Sch — mente. Schb — lankas. O — pečių kaulas. E — alkūnės kaulas. Sp — šėivos. Mu — dvigalviai raumenys. S — gyslos dvigalvių raumėnų.

sitikime mes matome, kad sausgyslės pačios neturi pajėgos, jos yra tik, teip sakant, virvės, su kurios pagalba raumenys traukia kaulų sanarius. Teip jau ir visos kitos sausgyslės yra teipgi tokios jau virvės, kurioms raumenys perduoda pajėgą toliau esantiems kaulams. Nutrūkus tokioms gysloms, raumenys negali kaulo sanariams perduoti pajėgos, todėl jų negali kilnoti, kaip reikia.

Didesnė dalis kuno raumėnų, teip kaip ir dvigalviai raumenys valdanti pečius, pavesti mus norams. Bet yra ir raumenys visai neprigulmingi, ant kokių mūsų norai neturi nė jokios įtakos. Paveikslas, širdis, žarnos ir kiti viduriniai organai nuolat susitraukia ir išstysa visai be mūsų norų, nepaiso, ar mes to norime, ar ne.

Nuo darbo raumėnų pajėga didinasi: kaliai turi tvirtas rankas, kalnų gyventojai, laipiojanti ant kalnų, turi tvirtesnes negu lygumų gyventojai kojas. Be darbo raumens eina silpnyn, sunyksta. Raumenys tvirtia didesnę mūsų kūno dalį. Iš raumėnų galima spręsti apie žmonių sveikatą. Jeigu žmogus kokios kūno dalies nevartoja, nekrutina, raumenys ant tų organų buva silpni, toki žmonės nesveiki. Nedirbanti fiziško darbo, užsimanti protišku darbu, mažai krutanti, turi raumenis daug silpnesnius, per tai turi ir silpnesnį visą organizmą, negu atliekanti fizišką darbą darbininkai, žinoma, jeigu prie darbo nereikia jiems per daug naudoti pajėgų.

Taigi aišku, kokią svarbią rolę žmogaus gyvenime lošia fiziškas darbas, aišku, kad ir užsimantiems protišku darbu reikia neatbutinai daug vaikščioti. Jeigu žmogus nori but sveiku, turi neatbutinai užsiminti ir fizišką darbą. Nereikia tik per daug alsintiesi, kadangi ir raumėnų alsinimas yra vadinamu. Po darbu reikia pasilaio, kitaip pajėgos greitai susinaudoja, o sunaudotas nevėsada galima atgauti.

[DALIS VI.]

Nervai arba driksnės ir smegenys.

Paziūrėkime, kas verčia raumenis parodyti savo pajėgą, kas juos verčia darbuotis.

Didieji dvigalviniai raumenys, kelianti augstyn priepetį, traukiasi tąsyk, kada mes norime, tai tuos raumenis valdo mūsų norai. Noras, mūsų valia — yra tai viena mūsų dvasios ypatybė; dvasios apreiškimai arba ypatybės, dvasiaki gabumai — sukoncentruoti, surinkti mūsų smegenyse. Prisakymai mūsų norų iš smegenų buva perduoti raumenims su nervų arba driksnių pagalba; tokiu būdu nervai yra kaipi telegrafų dratės, kuriais iš smegenų eina prisakymai į kitas kūno dalis. Nervai išrodo kaipi balti siulieliai, eina jie iš galvos ir nugarkaulio smegenų. Kitame gale nervai sujungti su raumenimis.

Kaip telegrafų dratės mes galime perduoti savo mislis toli esantiems draugams, teipjau nervais mes galime perduoti smegenyse užgimusius prisakymus raumenims. Tie prisakymai verčia raumenis susitraukti, o toki susitraukimai, kaip žinome, krutina kaulus. Kartais pasitaiko, kad nervai neatlieka savo užduoties kaip reikia ir smegenų priekamų neperduoda raumenims, tąsyk gema ligos. Pasitaiko pallegę žmonės negalinti iš lovos pasikelti, o ta žmonių liga paėina vien nuo to, kad smegenų prisakymai neprisigriebia į raumenis, trūksta valios.

Apart to, mes turime vieokius jausmus: matome, girdime visokius balsus, jaučiame skaudėjimus, jeigu užsigauname, taigi ant mūsų turi įtaką visoki išlaukiniai apsirėškimai; taigi į mūsų protą prisigriebia visoki išlaukiniai suerzinimai. Tie suerzinimai prisigriebia ar tai nuo akių, ausų, užgautos kūno dalies į smegenis teipgi nervais. Taigi, jeigu prilyginti mūsų smegenis su telegrafo stacija, tai galima pasakyti, kad apart dratų einančių iš smegenų, išnešiojimi mūsų norų, paliepinų į visokius kūno organus,

(Toliaus bus)

MAXIM GORKIJ PASAKOJIMAI.

IS RUSU KALBOS VERTE

A. L. L. S.

Prisimeilaujate, prisiglamonėjate, uodegas, nei tas šuo, kraipydami, bet kaip veik kokia kvailė jums pasiduos — jau ir po visam! Tuoju norite ją kojomis suspausti... jūs, biaurybės, jūs, nususe gyvuliai!...

Keiksmas vertėsi iš jos lūpų, bet juose nebuvo tvirtumo, spėk: ne piktumo, ne neapkantos tiems „nusususiems gyvuliams“ juose nebuvo jaudinimo. Abelnai jos kalbos žonas, iš atvilgio ant jos turinio, buvo nepaprastai ramus: keikdama, ji visai balso nekėlė, kalbėjo be jokios intonacijos.

Bet visa tatau veikė ant manęs daug stipriau, negu stirtos iškilmingiausiu ir labiausiai pertikrinančiu knygų ir kalbų, kurių gana jau ir prieš tai, ir po to prisiklausiau ir po šiai dienai da skaitau ir klausau. O tai dėjo, jūs mano balandėliai, kad merdėjančiojo skausmai — agonija — visada yra daug teisingesnė ir daro daug galingesni įspūdį, negu geriausi ir artistiškesni aprašymai mirties.

Jaudinasi blogai — ne tiek dėlei mano draugės kalbos, kiek dėlei nepakenčiamu jau tapusio šaltio. Tylomis vaitojau ir dantiomis grieziau.

Tą pačią beveik valandėlę pajutau ant savęs dvi šalti, maži rankutė — viena palytėjo mano kaklą, kita švelniai priglaudė prie mano veido, ir vienkart su tuo išgirdau tylų, baimingą, sąjauosmo pilną balsą:

— Kas tau?...

Galėjau matyti, kad tai klausia manęs kas nors kitas, tik ne Nataša, kuri prieš valandėlę visus vyriškus išvadino niekais ir velijo jiems pragaišties. Bet štai ji pradėjo greitai kalbėti, tartum kur skubindamosi....

— Kas tau.... a?... Šalta? Labai šalta?... Oi, tu!... Sėdi ir tyli, kaip pelėda! Reikėjo seniai pasakyti man, kad susalai.... Na, gulks ant žemės... išsitiesk.... ir aš atsigulsiu... ot, šiteip! Dabar apkabink mane rankomis... stipriau... Gerai.... Na, dabar, turbūt, jau tau šilčiau.... a?... O paskui gulsiu suglaudę nugaras.... Nakletė šiept-teip praslinks.... Kas tau, mėgsti išgerti, ką? Darbo netekai, išvyjo tave!... Et, menkniekis!...

Ramino mane.... Stengėsi įkvėpti draugės....

Tebunu trigubai prakeiktas! — Kiek tai buvo man tamsi ironija! Tik žiūrėkite! — Aš tatau buvau tuomet visi rimtai užsimėgęs žmonių būtimi, svajoju apie perdirbimą draugijos surėdymo, apie politiškas pervertas, skaitiau velniškai išmintingas knygas, — kurių minčių gilumas, turbūt, buvo ir patiems autoriams nepasiekiamas, — ir vienkart rengiaus įvairiais budais prie atlošimo svarbios draugijos gyvenimo rolių.... Kartais man net rodėsi, kad jau iš dalies esu savo uždavinį atlikęs.... Šeip, vienok, ar kitaip, galvodamas tuomet apie save, ėmiau palengva persitikrinti, jog turiu tulų ypatingą butybę tiesą kaip neapnešamas gyvenimui gaivalas, apsteiktas angštis gabumais atlošimui didžios istorijos rolių! Ir štai, matykite, šildė mane savo kunu pasidavinėjanti merga — tas varingas, paniekintas, visų pamintas sutvėrimas, — kuriai gyvenime nėra nė vietos, nė vertės, ir kuri griežėsi gelbėti mane pirmiau, negu aš galėjau sumoti apie suteikimą jai šiek tiek tokios pagalbos! O jei ir būčiau apie tatau sumanęs, tai kažin, ar būčiau mokėjęs jai iš tikro pagelbėti....

O! — norėjosi manyti, kad visa tatau yra sapnas, patikas, tuščias, sunkus sapnas....

Bet veltui. Negalėjau prisigaudinėti, kadangi ant manęs be paliovos lašėjo šalti lytatai, prie mano krutinės tvirtai spaudėsi šilta moters krutinė, ant savo veido jaudinau jos šiltą kvėpavimą — teisybė, truputį degtinę trėnkantį, bet teip gaivią.... Šiaurys staugė ir kaukė, į valtį dugną lytus plakė, vilnys blaškėsi ir kriokė, o mudu, nors drutai prie kito kito prisipaunde, virpo va nuo šaltio.... Telp, vis tatau nebuvo sapnas, ir manau, kad, turbūt, niekam nesapnavo teip sunkus ir biaurus sapnas, kaip kad ta mudviejū pergyventa baisi naktis.

Nataša be paliovos kalbėjo — kalbėjo su tokiu sąjauosmu, su tokiu lipėnnumu, kaip tik moters gali kalbėti. Po įtekme jos žodžių, naviškų, kur ten mano dūšios gilumoje užsiėmė kokia tai liepsnelė ir nuo jos tarytum, pradėjo kas ten mano širdyje tirti.

Tada iš mano akių pasilėjo ašarų srovės ir nuo mano širdies nuplovė daug, daug neapkantos, pasibodėjimo, paikumo ir purvo, kurie ten nuo seniai buvo susirinkę.... Nataša ramino mane:

— Na, neverk, mano mielas, neverki! Nusiramink! Duos Dievas — visa atsimainys, sugrįžti vėl į savo vietą.... Viskas bus gerai....

Ir teip kalbėdama, bučiavo mane.... karštai, širdingai.... ilgai, ilgai bučiavo.... Buvo tai da pirmi moters bučiavimai, kokius man savo gyvenime pasitaikė ragauti, ir buvo jie geriausi, saldžiausi, kadangi visi vėliau ragauti prisijėjo man labai brangiai ir prie to nieko o nieko man nedavė.

— Neverk, vargdienėli tu mano, neverkie! Jei neturi kur pasidėti, aš ryto surasiu tau kokią lizdėlį.... — kaip sapne girdėjan jos tylų, raminantį šnabždėjimą....

— Apsikabinę, gulėjau teip iki ry-

Auštant išlingdavo iš po valtės ir nuėjo į miestą.... Čia atsivėikino, kaip didžiausiu draugu, ir jau daugiau niekada nebesutikdavo, nors per koki pusmetį landžiojo po visokius urvus ir skyles, įsiekdamos tas savo mielos mergelės, su kuria pergyvenau aną baisią rudens naktį....

Jei numirė — kaip tai būtų jai gerai! — tegul sau ramiai silsiai šaltoje žemėje! O jei da gyva — tebebu jos dūselė ramiai ir idant niekada neprabustų joje sąmonė savo nupuolimo.... nėra tatau būtų bereikalingu ir bevaisingu gyvenimo kentėjimu....

DVIDEŠIMT ŠEŠI IR VIENA.

Viso mūsų buvo dvidešimt šeši žmonės — dvidešimt šeši gyvų mašinų, uždarytų drėgname rusyje, kur mes nuo ryto iki vakaro minkėme tašlą ir dirbome baronkas ir džiovinus. Mūsų rusio langaiėjo į iškastą priešais duobę, išklotą plytomis, kurios nuo drėgnumo buvo visai pažaliavusios; langu rėmai iš lauko pusės buvo apkalti tankiu geležiniu sietu, ir saulės šviesa joki būdu negalėjo prasimušti pro stiklus, storal apdengtus miltų dulkėmis. Mūsų šeimyninkas apkalė langus geležimis dēto, kad mes negalėtumėm paduoti jo duonos gabalėlio elgėtoms ir šiep mūsų draugams, kurie, neturėdami darbo, badavo; mus pačius šeimyninkas vadino tiesiog „žuliais“, ir pietums duodavo mums vietoj mėsos — sudvokusius blekus....

Troškū ir ankšta buvo mums gyventi toje akmeninėje oloje su žemomis, sunkiomis lubomis, apdengtomis suodžiais ir vortinkliais. Mums buvo sunku ir koku tarp ty storių sienų, išmargintų skretenų ir pelėsių lopais.... Mes keldavomės penktą valandą ryto, nespėję išsimiegoti, ir šėta valandą jau — apsišlaupę, surūgę — sėdavomės prie stalo dirbdinti baronkas iš tašlos pagamintoms mūsų draugų laike, kada mes da miegojome. Ir kiekviena diena, nuo ryto iki dešimtos valandos vakare, vieni iš mūsų sėdėjo prie stalo ir voliojo rankomis tamprią tašlą, prie to be paliovos linguodami ir kraipydamiesi, kad nesustingti, o kiti tuo tarpu maišė vandenįje miltus. Kiekviena diena monotoniškai ir liudnai gurguliavo katile vanduo, kur buvo virinamos baronkos, keptų ližė piktai ir greitai urzgėjo, besitrudama į kakalio padą ir šaudydama ant karštų plytų slidžius, virintus tašlos gabalus. Nuo ryto iki vakaro viename kakalio šone kurinosis ugnis, ir raudoni liepsnos atspinduliai drėbėjo ant suskretusių dirbtuvės sienų, tartum tyliai iš mūsų besijuokdami.... Didelis kakalys buvo panašus į baurią pasakišką baisuno galvą, — ji tartum išlindo iš po žemės, atvėrė savo plačius, kaltrios ugnies pilnus, nasrus, kvėpuoja į mus karščiu ir dviem juodom garalėdžių lomom kaktoje žiūri į mūsų begalinį darbą. Tiedvi gali lomi buvo kaip akys — begalėstingos ir šaltos baisyono akys: jos žiūrėjo į mus visada vienokiai tamsiai ir šaltai, tartum būtų jau paisę bežiurėdamos į vergus ir, nebesitiekdamos sulaukti nuo jų nieko žmoniško, niekino juos šaltu išminties paniekiniimu.

Diena-dienon miltų dulkėse, purve, kojomis prigabentame nuo kiemo, tirštame, tvankiam ore voliojome tašlą ir lipdėme baronkas, vilgindami jas savo prakaitu.... Ir gi neapkenčėme mes to savo darbo, baisiai neapkenčėme; mes niekada nevalgydavome to, ką patys padarydavome, vietoje baronkų valgydavome vėlyk juodą duoną. Sėdavomės už ilgo stalo prieš kitiš-kitą, — devyni prieš devynis, — mes per keletą ilgų valandų mechanikai kočiojome rankomis ir lipdėme pirštais, ir teip buvome prie to savo darbo pripratę, kad jau niekada nē nesekiodavome savo krutėjimui. Tarp savęs gi mes buvome tiek jau į kitiš-kitą prisijūreję, jog kiekvienas iš mūsų žinojo visas rūsles ant savo draugų veidų. Neturėjome nė apie ką kalbėtis, todėl pripratome prie to ir visą laiką tylėdavome, jeigu nesibardavome — nes kiti išskolioti žmogų visada randi už ką, juo labiau draugą. Bet ir koliodavomės retai — kame gali but žmogus kaltas, jeigu jis yra tik pusgyvis, jeigu jis — kaip stabas, jeigu visi jo jausmai yra darbo sunkenybės patrempti? Bet tylėjimas yra baisyas ir kankina tik tiems, kurie visa jau pasakė ir daugiau neturi ką pasakyti; žmonėms gi, kurie savo kalbų nebuvo pradėję, tiems tylėti paprasta ir lengva.... Bet kartais mes dau nuodavome, ir mūsų daina prasidėdavo teip: darbo laike umai, budavo, kurs-nors sunkiai atsidusta, nei tas paislės kuinas, ir tylomis užveda sau vieną iš tų pratyčių dainelių, kurių graudžiai-svelnus motyvas visada dainuojančiam palengvina sunkumą ant širdies. Ir teip vienas iš mūsų dainuoja, o mes, iš pradžių, tylėdami klausomės jo dainelės, o ji gėsta ir miršta po sunkiomis mūsų rusio lubomis, nei tas mažas stepuose besikuriantis ugnelės žiburėlis šaltoje, drėgnoje rudens naktėje, kada pilkas dangus žemai nusidriekęs ant žemės kabo, ir sunkus svino stogas. Paskui prie dainuojančiojo prisideda kitas, ir štai jau du balsai tyliai ir laukščiai plaukioja prisivinkusiam mūsų ankščios skylės ore. Ir staiga keletas balsų sykiu pagausna dainą, — ji prisikelia, nei sudundina vilnia, pasidaro tvirtesnė, garsesnė ir skamba, tartum norėdama praskęsti drėgnas, sunkias mūsų akmeninio kalėjimo sienas....

Dainuoja visi dvidešimt šeši. Garsus, seniai pradainuoti balsai pripildo dirbtuvę. Dainai ankšta joje; ji mušai į sienų akmenis, vaitoja, randa ir gaivina širdį tyliu, graudžiančiu skausmu, ima atverti senas opas ir gimdo tuškę.... Dainininkai giliai ir sunkiai dusauja; kai-kurs staiga paliauja dainavę ir ilgai klausos, kaip kiti jo draugai dainuoja, po to vėl paleidžia savo balsą, sulieja jį į abelną vilnį. Kai-kurs vėl, beviltingai susūkęs: ehi! — dainuoja, užsimėkęs, ir, galbut, tū tūta, plati garsų vilnis prisivaldija jam kaip koks ilgas, į tolimą vedęs, kelias, apšviestas skaisčios saulės spinduliais, — platus kelias, o jis patsai save mato tuo keliu bėgantį....

Liepsnų kakalyje vis dreba, vis urzga į plytas keptoj ližę, vanduo katile gurguliuoja, ir liepsnos atspinduliai vis teip-pat virpa ant suskretusių sienų, tartum tyliai besišaipydami.... O mes svetimaizis sodžiais stengėmės išdainuoti savo nelemtą vargą, sunkią tuškę gyvų žmonių, nematančių niekada šviesios saulės, — vergų tuškę. Teip tatau gyvenome mes, dvidešimt šešiese, didelių mūrinių namų rusyje, ir mūsų buvo teip sunku gyventi, tartum visi trys ty namų augštai būtų tiesiog ant mūsų pečių pastatyti....

Bet apart dainų turėjome da ką gero, kurį visi mylėjome, ir kurs, galbut, užvadavo mums ir saulę.

Antramjame mūsų namų augšte buvo aukso siuvykla, ir ten, tarp kitų merginų, siuvėjų, gyveno šešiolikos metų kambarinė mergaitė, vardu Tanė. Kas rytą, budavo, prie išpiauto durys iš priemenės į mūsų dirbtuvę langelio stiklo prisiglausdavo mažas, baltai-raudonas veidelis su žydriomis, linksnomis akelėmis, ir skambus, minkštas balselis atsiliepdavo į mus:

— Kalinėliai! duokite baronkėlių!

Ant to pažystamo mums, aiškaus balso, mes visi umai atsigryždavome ir linksmai, priplaukia žiurdavome į skaistų, meilėlių ir mus besišypsanti, mergelės veidelį. Mums buvo jau priprasta ir smagu matyti priplotą prie stiklo nosį ir smulkius, baltus dantis, blizgančius iš po besišypsantių raudonų lūpų. Mes tuojau už kitiš-kito, besitumdymdam, puldavomės atidaryti jai duris ir — štai ji, linksmutė, meli, įleina pas mus, atstato savo žiurštą ir, palenkus į šoną galvę, stovi prieš mus, stovi ir šypsos. Ilga ir stora kastaninių plaukų kasa, nusvirus per petį, gulį jai ant krutinės. Mes, purvini, sustyrę, biaurūs pasinrėti žmonės, žiurime į ją augštin, — durių slenkstis keturiais laiptais augščiau nuo grindų, — žiurime į ją galvas augštin pakelę, sveikiname ją „labu rytu“ ir sakome jai kokius tai ypatingus žodžius, — tokie pas mus rādasai tik jai pasakyti. Kalboje su ja mūsų ir balsai pasidaro švelnesni, ir juokavimai mandagesni. Žodžiu, jai pas mus viskas — ypatinga. Kępjas ištraukia iš kakalio visą ližę juo geriausia pagrudusių, paraudusių baronkų ir mitriai meta juos Tanėi į žiurštą.

— Tik žiūrėk, kad šeimyninkas nenuvertų! — visada perspėjame ją. Ji klastingai nusijuokia, susunka mums:

— Sudie, kalinėliai! — ir greitai, nei pelinkė, išnyksta.

Ir tiek.... Bet jai prasišalinus, mes ilgai ir su pasimėgimu kalbamės tarp savęs apie ją — kalbame vis tą-pat, ką kalbėjome vakar, užvakar ir ankečian, kadangi ir ji, ir mes, ir visa aplink mus vis pasilieka tuot-pat, kuo buvo ir vakar, ir užvakar, ir pirmiau.... Baisiai tatau sunkina ir kankina, kada žmogus gyvena sau, o apie jį niekas neatsimaino, ir jeigu tas neužmuša jo dūšios visai, tai juo toliau jis gyvena, tuo tas nekurtas apsiuociančių jį apystovų merdėjimas da baisyas jį kankina.... Apie moteris mes visada tarp savęs kalbėdavomės teip, kad kartais net patiems budavo biauru ty savo purviną, begėdišką kalbą klausyti, bet tas ir suprantama, kadangi tos moterys, kurias mes pažinojome, galbut kitokių, geresnių kalbų nebuvo ir vertos. Bet apie Tanę mes niekada blogo nekalbėjome; niekada ir niekas iš mus netik nepasivėlio sau bent ranka paliesi jai, bet dągi šiek tiek laisvesnio žodelio, laisvesnio pajukavimo ji niekada nuo mūsų negirdėjo. Galbut tas buvo teip dėlto, kad ji niekada ilgai pas mus nepasilikdavo: pasirodys, budavo, ant valandėlės, nei iš dangaus puolanti žvaigždėlė, ir išnyksta; o galbut ir dėlto, kad ji buvo nedidelė ir labai graži, o visa, kas gražu, patraukia ant savęs godonę dągi ir pas šurkščius žmones. Beto — nors sunkus mūsų verguvis darbas nualino mus, pavertė į surambėjusius juogo jautėus, mes vistik buvome žmonėmis ir, kaip ir visi kiti žmonės, negalėjome gyventi be to, kad neatiduoti kam-nors pagarbos. Geresnio už ją, Tanę, nieko neturėjome, ir niekas, apart jos, neatkreipė atidos ant mūsų, gyvenančių rusyje, — niekas, nors namuose gyventoj skaltėis dešimtimis. Pagalios — ir tas, rodos, bus svarbiausia — visi mes laikėme ją kaip kokią mūsų visiemis priklausančią savastį, kuo tokiu, ką gyvuoją vientik dēl mūsų baronkų.... Mes priėmėme už savo priderystę davinėti jai karštas baronkas, ir tas pavirto mums į kasdieninę savo dievaicitį auką, tapo, teip sakant, šventa apeiga, o tas kasdien vis labiau mus prie jos rīso. Apart baronkų, davinėjom Tanėi da daug patarimų, butent, šilčiau apsidrėdyti, trepals greitai nebėgioti, nenesioti malkų dideliais glėbiais. Ji klausė ir šypsojos ant tokių mūsų patarimų, atsakydavo ant jų juoku ir niekada mus neklausydavo; bet mes užtatai nepykome: mes jau norėjome tik pasirodyti, kad labai apie ją rūpinamės.

Tankiai atsilankydavo ji pas mus su visokiais prašymais, paveldis, prašydavo atidaryti sunkias rusio duris, priskaldyti jai malkų, — mes su džiaugsmu ir dągi su koku tai pasididžiavimu darydavome jai tą ir visa kitą, ko tik ji reikalavo.

Bet kada sykį vienas iš mūsų paprašė jos sulopyti vienintėlius juo marškinius, jį iš su paniekiniimu nuprunkštė ir atsakė:

— Ot gi ko užsimanė! Kur čia tau nel....

Mes ganštinai pasijuokėme iš valkėzo ir — niekada dangian nieko jos neprašydavome. Mes ją mylėjome, — tame ir viskas. Žmogus visada nori užkarti ant ko-nors savo meilę, nors kartais jis ją slogina, kartais baurina, jis gali dągi ta savo meile užnuodyti savo artymo gyvenimą, kadangi, mylėdamas, mylimojo negodoja. Mes turėjome Tanę mylėti, nes niekas kitas mylėti nebuvo.

Atsitikdavo, kad kartais kurs-nors iš mūsų staiga ima ir, nežinia dėlko, pradeda teip protauti:

— Ir kam mes tą mergę teip dykiname? Kas tokio jai yra, a? Perdaug jau, rodos, mes apie ją tupinėjame!...

Žmogų, kurs išdrysavo teip kalbėti, mes greitai ir šurkščiai nutildydavome; — mums reikėjo kas-nors mylėti: atradome štai tą ir mylėjome, o tas, ką mes visi dvidešimt šeši mylime, turi but kiekvienam nepaliečiamas kaip kokia šventybė, ir kiekvienas kurs tame priešais mus eina, — mūsų priešius! Galbut mes mylime ir ne tą, kas ištikrųjų yra geras, bet, matote, mūsų — dvidešimt šeši, ir todėl mes visada norime matyti, kad brangūs mums, būtų šventu ir kitiems.

Mūsų meilė nemaziau yra sunki, kaip ir mūsų neapkanta.... Ir, galbut, dėlto butent tuli diduoliai tvirtina, buk mūsų neapkanta esanti priplauksnė, negu meilė.... Bet jeigu teip, tai kodėl jie nuo mūsų nebėga šalin?

Apart baronkų keptuvės mūsų šeimyninkas turėjo da ir pyragų keptuvę; ji buvo tuosepat namuose, nuo mūsų rusio atidalyta tik siena. Bet pyragiai — jų viso buvo keturi — laikėsi išto nuo mūsų, rokiuodami savo darbą švaresniu už mūsų, ir todėl, skaitydami save geresniais už mus, jie pas mus į dirbtuvę nesilankydavo, o susitinkant kartais ant kiemo juokdavo iš mūsų, niekindavo mus. Mes teip jau pas juos nevaikščiodavome: tą mums dągi šeimyninkas uždraudė, bijodamas, kad mes neimtumėm vogti jo skanių pyragų. Nemėgome mes pyragių, nes pavydėjome jiems: jų darbas buvo lengvesnis, negu mūsų, jie gaudavo didesnę algą, juos geriau šėrė, jųjų dirbtuvė buvo erdva, šviesi, ir jie visi buvo švarūs, sveiki — bauriai nemėgus mums. Mes gi visi — pageltę, sunykę; trys mūsų sirgo sifiliu, kai-kurie — dūlova, vienas buvo reumatizmo sulaužytas.... Pyragiai šventdieniais ir šiep liuosame nuo darbo laike pasirėdydavo svariais švarkais, apsiaudavo girgždančiais čėbatais, du iš jų turėjo armonikas, galiausiai visi jie eidavo miesto sodan pasivaikščioti, — mes gi dvejome kokius-tai suskretusius draiskalus, avėjome klumpes arba ir nagines, ir miesto sodą policija mus neileisdavo.... Ar galėjome gi mes mylėti pyragius?

Ir štai sykį dąsiziniojome, kad jų keptuvės pasileidęs gerti, šeimyninkas pavargęs ji nuo darbo ir jo vieton paėmęs kitą, ir kad tas kitas esąs — kareivis, vaikščiojęs atsliniamie bruslote ir dėvis laikrodėli ant aukso rėteželio. Mums buvo labai įdomu pamatyti tą puošnį, todėl už kitiš-kito ėmėme tankiai bėgoti laukan.

Bet jis patsai atsilankė pas mus į dirbtuvę. Kojos paspyrimu atidarė jis duris ir, palikęs jas atviras, sustojė tarpangyje ir tarė į mus, šypsodamasis:

— Padėkdie! Sveiki-gyvi, vyručiai!

Šaltas oras, tirštu garo debesiu išverdamas į vidų, slautė apie jo kojas, o jis stovėjo ant slenkščio, žiūrėjo žemyn į mus, ir iš po jo palai-geltonų, mitriai užriestų, usų blizgėjo stambūs, pageltę dantys. Jo bruslotos ištikro buvo koks-tai ypatingas — mėlynas, kvietkoms išsiuvinėtas, visas lig šviesės-vietės, o jo sagutės buvo iš kokių-ten raudonų akmenėlių. Ir rėteželis buvo....

Grazus jis buvo, tas kareivis, augstas toks, sveikas, su raudonais skruostais, o jo didelės, šviesios akys žiūrėjo meilėlių ir aiškiai. Ant galvos turėjo užsidėjęs baltą, standžiai krakmolytą, kepuraitę, o iš po švaraus, be jokios dėmelės, žiuršto kyšojo smailios viršūnės madingų, žibandiai nušveistų čėbatų.

Mūsų keptuvės nedrąsiai paprašė jo uždaryti duris. Padarė tą nesiskubindamas ir ėmė mūsų klausinėti apie šeimyninką. Mes, lenktyn už kitiš-kito, pripasakojome jam, kad mūsų šeimyninkas, tai bauriausias išnandotojas, alintojas, niekšas, vagis, — visa, kas galima ir buvo reikalinga apie šeimyninką pasakyti, tik surašyti čia negalima.

Kareivis klausė, usais krutino, ir savo minkštomis, šviesiomis akimis prisžiūrinėjo mums.

— O merginų čia pas jus daug.... — umai tarė jis.

Kai-kurie iš mūsų nedrąsiai prasijuokė, kiti saldžiai susidūpė, tulas gi paaiškino kareiviui, kad merginų čia, vage, devynetas.

— Naudojatės? — mirtelėjęs akimi už klausė kareivis.

Mes vėl nusijuokėme, bet nelabai garsiai ir lig susimaisė.... Daugumai iš mūsų norėjosi pasirodyti kareiviui tokiais-jau bukliais vyrukais, kaip ir jis, bet nė vienas nemokėjo to padaryti, nė vienas negalėjo. Tulas dągi prisipažino tame, nedrąsiai tar-damas:

— Kur jau mums....

Teisybė, jums tatau sunku! — su persilūdijimu tarė kareivis, akyiai į mus žiurdamas. — Jums.... ot, šis-tas ne teip.... Jums truksta pastovos.... vadinasi, geros

(Toliaus bus).

— Ot gi ko užsimanė! Kur čia tau nel....

Mes ganštinai pasijuokėme iš valkėzo ir — niekada dangian nieko jos neprašydavome. Mes ją mylėjome, — tame ir viskas. Žmogus visada nori užkarti ant ko-nors savo meilę, nors kartais jis ją slogina, kartais baurina, jis gali dągi ta savo meile užnuodyti savo artymo gyvenimą, kadangi, mylėdamas, mylimojo negodoja. Mes turėjome Tanę mylėti, nes niekas kitas mylėti nebuvo.

Atsitikdavo, kad kartais kurs-nors iš mūsų staiga ima ir, nežinia dėlko, pradeda teip protauti:

— Ir kam mes tą mergę teip dykiname? Kas tokio jai yra, a? Perdaug jau, rodos, mes apie ją tupinėjame!...

Žmogų, kurs išdrysavo teip kalbėti, mes greitai ir šurkščiai nutildydavome; — mums reikėjo kas-nors mylėti: atradome štai tą ir mylėjome, o tas, ką mes visi dvidešimt šeši mylime, turi but kiekvienam nepaliečiamas kaip kokia šventybė, ir kiekvienas kurs tame priešais mus eina, — mūsų priešius! Galbut mes mylime ir ne tą, kas ištikrųjų yra geras, bet, matote, mūsų — dvidešimt šeši, ir todėl mes visada norime matyti, kad brangūs mums, būtų šventu ir kitiems.

Mūsų meilė nemaziau yra sunki, kaip ir mūsų neapkanta.... Ir, galbut, dėlto butent tuli diduoliai tvirtina, buk mūsų neapkanta esanti priplauksnė, negu meilė.... Bet jeigu teip, tai kodėl jie nuo mūsų nebėga šalin?

Apart baronkų keptuvės mūsų šeimyninkas turėjo da ir pyragų keptuvę; ji buvo tuosepat namuose, nuo mūsų rusio atidalyta tik siena. Bet pyragiai — jų viso buvo keturi — laikėsi išto nuo mūsų, rokiuodami savo darbą švaresniu už mūsų, ir todėl, skaitydami save geresniais už mus, jie pas mus į dirbtuvę nesilankydavo, o susitinkant kartais ant kiemo juokdavo iš mūsų, niekindavo mus. Mes teip jau pas juos nevaikščiodavome: tą mums dągi šeimyninkas uždraudė, bijodamas, kad mes neimtumėm vogti jo skanių pyragų. Nemėgome mes pyragių, nes pavydėjome jiems: jų darbas buvo lengvesnis, negu mūsų, jie gaudavo didesnę algą, juos geriau šėrė, jųjų dirbtuvė buvo erdva, šviesi, ir jie visi buvo švarūs, sveiki — bauriai nemėgus mums. Mes gi visi — pageltę, sunykę; trys mūsų sirgo sifiliu, kai-kurie — dūlova, vienas buvo reumatizmo sulaužytas.... Pyragiai šventdieniais ir šiep liuosame nuo darbo laike pasirėdydavo svariais švarkais, apsiaudavo girgždančiais čėbatais, du iš jų turėjo armonikas, galiausiai visi jie eidavo miesto sodan pasivaikščioti, — mes gi dvejome kokius-tai suskretusius draiskalus, avėjome klumpes arba ir nagines, ir miesto sodą policija mus neileisdavo.... Ar galėjome gi mes mylėti pyragius?

Ir štai sykį dąsiziniojome, kad jų keptuvės pasileidęs gerti, šeimyninkas pavargęs ji nuo darbo ir jo vieton paėmęs kitą, ir kad tas kitas esąs — kareivis, vaikščiojęs atsliniamie bruslote ir dėvis laikrodėli ant aukso rėteželio. Mums buvo labai įdomu pamatyti tą puošnį, todėl už kitiš-kito ėmėme tankiai bėgoti laukan.

Bet jis patsai atsilankė pas mus į dirbtuvę. Kojos paspyrimu atidarė jis duris ir, palikęs jas atviras, sustojė tarpangyje ir tarė į mus, šypsodamasis:

— Padėkdie! Sveiki-gyvi, vyručiai!

Šaltas oras, tirštu garo debesiu išverdamas į vidų, slautė apie jo kojas, o jis stovėjo ant slenkščio, žiūrėjo žemyn į mus, ir iš po jo palai-geltonų, mitriai užriestų, usų blizgėjo stambūs, pageltę dantys. Jo bruslotos ištikro buvo koks-tai ypatingas — mėlynas, kvietkoms išsiuvinėtas, visas lig šviesės-vietės, o jo sagutės buvo iš kokių-ten raudonų akmenėlių. Ir rėteželis buvo....

Grazus jis buvo, tas kareivis, augstas toks, sveikas, su raudonais skruostais, o jo didelės, šviesios akys žiūrėjo meilėlių ir aiškiai. Ant galvos turėjo užsidėjęs baltą, standžiai krakmolytą, kepuraitę, o iš po švaraus, be jokios dėmelės, žiuršto kyšojo smailios viršūnės madingų, žibandiai nušveistų čėbatų.

Mūsų keptuvės nedrąsiai paprašė jo uždaryti duris. Padarė tą nesiskubindamas ir ėmė mūsų klausinėti apie šeimyninką. Mes, lenktyn už kitiš-kito, pripasakojome jam, kad mūsų šeimyninkas, tai bauriausias išnandotojas, alintojas, niekšas, vagis, — visa, kas galima ir buvo reikalinga apie šeimyninką pasakyti, tik surašyti čia negalima.

Kareivis klausė, usais krutino, ir savo minkštomis, šviesiomis akimis prisžiūrinėjo mums.

— O merginų čia pas jus daug.... — umai tarė jis.

Kai-kurie iš mūsų nedrąsiai prasijuokė, kiti saldžiai susidūpė, tulas gi paaiškino kareiviui, kad merginų čia, vage, devynetas.

— Naudojatės? — mirtelėjęs akimi už klausė kareivis.

Mes vėl nusijuokėme, bet nelabai garsiai ir lig susimaisė.... Daugumai iš mūsų norėjosi pasirodyti kareiviui tokiais-jau bukliais vyrukais, kaip ir jis, bet nė vienas nemokėjo to padaryti, nė vienas negalėjo. Tulas dągi prisipažino tame, nedrąsiai tar-damas:

— Kur jau mums....

Teisybė, jums tatau sunku! — su persilūdijimu tarė kareivis, akyiai į mus žiurdamas. — Jums.... ot, šis-tas ne teip.... Jums truksta pastovos.... vadinasi, geros

(Toliaus bus).

Is revoliucinio judėjimo Maskolijoje.

(Is „Los Angeles Examiner“).

Dabar, kada dabartiniai tvarkai gresia visiškas perkeitimas ant naujo pamato, ant pamato didesnės, visiškos liuosybės žodžio ir liuso išsidirbimo idealisko gyvenimo žmogaus, parodo užlaikytojai senosios ištvirkusios tvarkos savo neįpasakytą žveriskumą. Sekantis atsitikimas aiškiai parodys, kokių pragumų imasi caro tarnai sulaukymui pasipriešinimo prakilnesių žmonių.

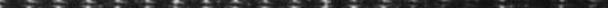
Tam

kuone vienokio pavi-
- paprastai jie išrodo
atilas, viduryje įdubęs,
ai iškilę. Krantai ir
lainiai, bet su augš-

[Laboratory 118 Bedford Ave.,
Geraniopsis gynocheae, etc. etc.
inlynn: o plankton.

Prof. J. M. Brunzda
New York & Brooklyn, U. S. A.

 MARJA DOWLIATT
LIETUVIU DAKTARAS
 Kauno gub. Szauliu pavieta.
 723 W. 18th Street.
 Prima ligonius kaina diena
 , nuo 8 iki 12 ryto.

Telefonas: Canal 7082.
 Telefonuoti galima: kas kiekvienos
 apsidienos.

Lietuviszka Aparatu Dirbtuwe.

Guodotinioms tautiskoms ir baz-
viniems Jaugytims indubira-
kuravies, Amerikoniskoms
Wiliams, Szermas, Jaus-
tas, Kukardas, Zenkoltis,
Kepurus ir del Marszalku
paresius.

darbas butu prideranciu atlikus ir tuom susipeli sawo statyti, pawalkite ji tikrai
lietuvisai,

Guodotiniems Kunigas ir dirb-
bai- Kepas, Arnotas Dalmati-
kus, Albas, Sindas ir wies be-
nytnios parems. Visoki darba
atlika wirtusikai ir tikiu.

Noredams guodotins Dretes,
arba guodotins Kunigas, kad Jugu

T. ANDRUSZEWICZ & CO.

115 W. Division St., Chicago, Ill.

Degtinel! **MORRIS FORST & CO.** **Slyvine!**
COR. SECOND AVE. & SMITHFIELD STREET
PITTSBURG, PA.

Mos esame pagameje po vinas Suv. Valstijas. Kad parduoda-
me gerame degtine pigiau negu koki nors kita firma ar degtines
krautuve Amerikoj.

Mes apmokame visas stuntimo lasas (kasutus) in ryjus iki
New Yorko ir in vakarus iki Chicagoas ant pirkinio virsaus \$3.00.
Jeigu parsieita toliau siunsti, duodame 10 nuosimsti, idant tuomi
pirkejas parsieisindinomi lasas galetu apmokati.

Orderiuojant siunskite pinigus registruotame laiske ar per
Money Orderi ant vardo **Morris Forst & Co., Cor. Second
Ave. & Smithfield St., Pittsburg, Pa.**

Parsieisindinkite musu privatizkai! prekiu surasza. Kal-
bame visuose kalbose.

Morris Forst & Co.
COR. SECOND AVE. & SMITHFIELD STREET
PITTSBURG, PA.

Vynas! **Torkoly!**

AR LINKSMA TAVO NAMUOSIA?

Edison'o Phonograph'al palinksimina kiekvienu, sen ir jaung girdint kaip pulkiai visokias melodijas grajin, dainas dainuojant, deklamuojant. Naiba, ir kę pas nori dainuoti arba kalbėti, o *Phonograph's* kodis į kodį išduoda tuom patim balsu.

Yra tai XX amžiaus geriausia ir praktiskiausia mašina garsu su išradėjo *Thomas A. Edison'o*. Katalogos *Phonograph* ir *Records* prisiminti kožiam dydyl. *Records* turint 14 kalbų, tarp ir lietuviškų. Esant norimam katalogų, pridėkite marke prisimintum.

M. J. Darnijonaitis
3108 S. Halsted St., Chicago, Ill.

PASARGA. Teip gį paspūdus laikrodžius, armonikas, ir kitokius daiktus. Lietuviškas KATALOGAS kožiam dydyl, kuris prisigį savo adrečs ir už porę centų marke diti patto kaitis.

[illegible]

Dr. J. Kulis
Lietuviu gydytojas ir kirurgas
3255 S. Halsted st., Chicago, Ill.
Gydo visokias ligas moteru, vaikų ir vyrų. Taipgi turi didele praktika ir gydo pasekmingai visokias limpančias, užsienėjusias ir pasilptingas vyrų ligas.

F.P Bradchulis
Attorney and Counselor at Law
Chamber of Commerce Bldg. Room 702
Telephone 33-106 ul. 17 33-10 Pl.
Telephonas Yards 0012.

Tikek Nuro Groms Gyduolems.
Gyduoles nuro spogu, pilnai isgydan-
cias, tui \$2.00.
Tui nusilpene plaikai sienka, reti gal-
va pilnai pleskama, tai varkes musu gy-
duoles o tikrai bus ugdinatas; proke-
ti \$2.00.
Tui tikrai reikalauji pagelbos, nelais-
tolian, varkes jas dabar, nes toliu-
je proke bus triguba. Norintis atkasy-
gauti sa roda, tepirsilcia 10c. steptom-
si. Nuo musu metodos tukstianciai
pasigelboje. Parasyk aiskiai ka nori.

Koenigsberg Specialists,
Box 106, No. South 4th Street, Williamsburg,
Brooklyn, N. Y.

S. E. Corner LaSalle & Washington st
CHICAGO, ILL.
Telephone Main 3642.

Wienintelle listowy adwokatos, baig mokaly (jurisprudencijos) cion Ameriko
Wien prova kaly ciwilnasko tarp kriminalnasko winoscu sudos.

Res. 3112 S. Halsted art 31 mo
Tel. Yards 604

Dabar yra Laikas Pirkti Gurg
ir Pigias Lotus.

Ant Auburn ave. priezlas Sv. Jurg
Balnyscia, tarp 33 ir 35 ul. Yra ciza

Naujas Budas
 iszmokti dailiai, raszyti be mokintojo pa-
 gelbos, nuo 24 puslapju, 10 centu (mar-
 kemis).
P. Mikolainis,
Box 15, Station D., New York

teip gražioje vietoje ir prie plačios ul-
cijos, kad geriau viename mieste negu
ma rast. Ant Aburn ave. dabar des
cementinis šaltakius ir įveda va-
dani ir kieviana lota, teip kad pirk-
siam lota jokių išskaidų daugiau n-
ra. Lotų prekes 8800 ir augusioja
Ka Noritę gauti pigiai geroje vietoje
lota, pasiskubinkite, nes tikrai 12 lo

Drukuojamos Maszinos Pigiai!
Dabar yra gera proga pirkti pigiai Drukuojama Maszina.

nes izpirks ir paskni, buv jau per vel
Pirkite tuojaut. Atsankti reikia p
A. Olazeviski, 924 33 st., arba pas Fel
J. Wenglerski, 9137 st. Morgan st.

kurios lėkšlelė preke buvo \$10.00, dabar
ja galite pirkti už\$6.95

Mat mes nupirkome šitą masiną už
1000 iš vienos subankrutųjusios firmos
pigiai, todėl galime ir parduoti jai
pigiai. Masinos yra naujutes, tik kas

Farmos indarbai.
New Yorko valstijos lietuviška kolonija da turi kokiąsiam farmu apardavimo, kaituriam prekes cia indame: 40 akru famsa m 8900,99 akru f

Kas reikalausite gerus drukuojamos masinos, tai pirkite čia: bar pakol pigios, nes kaip šiai 1000 ispausosime, tai jau kitių telp pigiai negausite.

Kitas reiks pirkti iš fabriko, kur jos kasztuoja po \$10.00. Tai g pirkite da bar pakol pigios yra.

183 akru farma uz 1700 ir kitos. Visi
tos farmos su pasibūdos, reikalingom
ukininkui. Pasibūdos ant lengvų is
mckesca. Daug artimiaus informac
raszykite pas gabnykaczius lietuis
sus farmerius inbedad už 2c marke a
sakymui.

A. OLSZEWSKI,
242 33rd St. Chicago, Ill.

also Poolville, N. Y.

KOZMINSKI & YONDORF,
73 Dearborn st.

LIETUVOS UKININKA
Laikraštis skiriamas Lietuvos darbininkams, einantiems Vilniaus kas savaitę.
Didelė: 616 x 110 mm 16 pusl. Amerikot.

Mes skolijsame PINIGUS ant turteny
blu ir jel tu rengiesi turtenybe pirkt
mes su dilaugsmu prigelbesime, pasko
lindami tau dali pirkinio pinigų. Greita
veikimas. Lengvos išlygos. Agentai
pirmakamios drosiai

metų 92.30. Namų plotas Lietuva ir šios d
dabar tebe došasi, tai užrašykite LIETUV
UKININKA: jame telpa teisingos dišios iš vi
Lietuvos ir kitų kraštų svieto. Kas norėtų užraš
ti dėl savo draugų, turėtų prisiminti, metų
kė \$1.75; Ameriko Viesas num. dėl pamatimo 7
Agentas: M. J. Damijonaitis, #

Pasirodavyk su Lietuvosku Doktoru
pas
Chicago Medical Clinic
344 So. State St., Chicago, Ill.

A decorative horizontal border featuring two identical coats of arms, each flanked by stylized floral or leaf motifs. The coats of arms are quartered: top-left shows a sun, top-right shows a square, bottom-left shows a bear, and bottom-right shows a figure. Each coat of arms is surrounded by a wreath.

Silpni, Nerviški ir Serganti Vyrų.

Jeigu esi apimtas kokia liga, ar ligų komplikacijoms, tu turi rašyti arba atsilankyti pas mus pirma, mes gvarantuojam nuodugnį išgydymą, kuris pasiliks amžinai, jeigu rasime tavo ligą išgydomą.

Ar tu esi nerviškas ir nusiminęs, nusilpnėjęs, nuvargęs rytmetį, truksta ukvatos, greitai pailstantis, gėdingas, piktu išrodantis, neužsitikintis, nusigąstantis, nespakainas ir užerzinantis?

Ar atmintis prasta, lenki draugiją, truksta energijos ir sveikatės, turi juodus paakius, pučkus, plėmus ar kokius nors praturkimus ant skuros, nemoraliskus sapnus, nubėgimus sėklos, patrotytą vyriškumą, lytišką nusilpnėjimą, neišsivystčiusias ar šaltas privatiškas dalis, nusistojimą šlapume palaikius per naktį, skausmą strėnose, inkstų ar puslės ligą, Puletekį, Pasididininą Gyslių ar Užakimą Varpos?

Jeigu turi, mes gvarantuosim amžiną ir užtikrinantį išgydymą, jeigu mes rasime kad tavo liga yra išgydoma. Kožna periskada vedusiam gyvenime bus prašalinta. Rašyk pas mus prašydamas klausymo lakšto. Ligoniai yra gydomi su didžiausiu pasisekimu per laiškus. Gyduoles siunčiame be atkreipimo atydos, po visas dalis pasaulės.

Raszyk klausymo lakšto ir gausi rodą.

Ofisas atidarytas kožną dieną nuo 10 ryto iki 4 po pietų ir vėl nuo 6 iki 7 vakaro. Nedėliom ir šventadienom nuo 10 iki 12.

Chicago Medical Clinic,

344 S. State Street. arti Harrison ul. CHICAGO, ILL.

Szaltinis Sveikatos

Plaukiantis Sergantiems.

Jei tau nusibodo landzioti pas visokius daktarapalaikius, varginti save liga ir leisti jai įsisenėti per nesumanyamą tų daktary ir jų neturėjimą gerų vaistų, arba vėl jei nusibodo tau nuodintis visais patentuotais vaistapalaikiais, kurių niekuomet negali ligos išgydyti, kadangi nėra pritaikyti prie stovio ligos ir padėjimo sergancio, ir ant galo nori buti sveiku ir laimingu, tai negaišinęs laiko ant visokių niekų, kreipkis tuojau asabiškai ar per laiška, aprašydamas savo ligą, prie D-ro E. C. Collins Medikalo Instituto, kuriame kuopasekmingiausiai išgydo visokias sunkias ir užsisenėjusias ligas kaip vyrų teip moterų; kožnas kas į jį nusiduo-da, dėkavoja už išgydymą ir buna linksmas ant visados.

Daugumas stebisi, klausdami, kokių būdu su tokia pasekme D-ro E. C. Collins Med. Institutas išgydo ligas, nuo kurių kiti daktarai, rankas nuleisdami atsi-sako?

Atsakymas lengvas: Tokiu būdu, kad D-ro E. C. Collins Med. Institutas New Yorke užlaiko daktarus specialistus, kurių pirmininku yra diplomuotas dak-taras, profesorius Universiteto; visus aprašymus ligų su atida ištiria specialistai po užžiura pirmininko profesoriaus, nuo menkiausių iki svarbiausių ligos apsirei-škimų ir sutaiso vaistus atsakančius kožnam padė-imui ligos. Šitas Institutas užlaiko teipgi didžiausią krautuvę vaistų iš visų svieto šalių, terp kurių dau-gelis yra išrasta pačių Instituto daktary, kurių niekur kitur negalima gauti. Išgydyme ligų nė vienas In-stitutas negali lygintis su D-ro Collinso Institutu, už ką jį mokslinčiai pavadino ŠaltinioSveikatos.

Kad iš šito Šaltinio daugiausiai plaukia sveika-tos ligoniams, tai matyt iš daugybės padėkavonių kurios tuksčiančiais kas mėnesis plaukia šitam In-stitutui; pagal prašymą dėkavojančių, kaip pavyzdj,

Išgydytas nuo kosulio su dusuliu ir reumatizmu bei užsisenėjusios vi-durinės ligos.
Jon. Zabukevičius

Išgydyta nuo sunkios moteriš-kos vidurinės ligos.
M. Vidieziene Westwood, N. Y.

[illegible]